БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 133 (880)
4 ИЮЛЬ ПАЙШАНБА 1957 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Партия Марказий Комитети барча коммунистларни ўз сафларини марксизм-ленинизмнинг енгилмас байроғи остида янада маҳкам жипслаштиришга, ўзларининг бутун кучларини коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақият билан ҳал этиш учун сафарбар қилишга чақиради.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Шу йил 22—29 июнда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум Г. М. Маленков, Л. М. Каганович, В. М. Молотовларнинг партияга қарши группаси тўғрисидаги масалани муҳокама қилди.

Пленум тегишли қарор қабул қилди, бу қарор бугун эълон қилинаётир.

Пленум Маленков, Каганович, Молотов ўртоқларни Марказий Комитет Президиуми аъзолари составидан ва КПСС Марказий Комитети аъзолигидан чиқарди; ўртоқ Шепиловни КПСС Марказий Комитети Секретари вазифасидан олиб ташлади ҳамда Марказий Комитет Президиуми аъзолигига кандидатлар составидан ва Марказий Комитет аъзолари составидан чиқарди.

Пленум **КПСС Марказий Комитети Президиумини** қуйидаги составда сайлади:

Президиум аъзолари: А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, Л. И. Брежнев, Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Г. К. Жуков, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрушчев, Н. М. Шверник ўртоқлар;

Президиум аъзолигига кандидатлар: Н. А. Муҳитдинов, П. Н. Поспелов, Д. С. Коротченко, Я. Э. Калнберзин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, В. П. Мжаванадзе, М. Г. Первухин ўртоқлар.

Пленум ўртоқ О. В. Куусиненни КПСС Марказий Комитетининг Секретари қилиб сайлаб, секретариат составини тўлдирди.

Г. М. Маленков, Л. М. Каганович, В. М. Молотовларнинг партияга қарши группаси тўғрисида

КПСС Марказий Комитети Пленумининг Қарори

КПСС Марказий Комитети Пленуми 1957 йил 22-29 июндаги мажлисларида Маленков, Каганович, Молотовларнинг КПСС Марказий Комитети Президиуми ичида тузилган партияга қарши группаси тўғрисидаги масалани қараб чиқди.

Партия Марказий Комитет раҳбарлиги остида, бутун халқнинг қўллаб-қувватлашига таяниб, XX съезднинг халқ хўжалигини янада ривожлантиришга ва совет халқининг турмуш даражасини тобора юксалтиришга, партия ички ҳаётининг ленинча нормаларини тиклашга, революцион қонунчиликнинг бузилганлигини тугатишга, партиянинг халқ оммаси билан алоқасини кенгайтиришга, совет социалистик демократиясини ривожлантиришга, совет халқларининг дўстлигини мустаҳкамлашга, тўғри миллий сиёсатни амалга оширишга, ташқи сиёсат соҳасида эса мустаҳкам тинчликни таъминлаш мақсадида халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган тарихий қарорларини амалга ошириш йўлида ғоят катта иш олиб бораётган бир вақтда, ва ана шу барча соҳаларда жиддий муваффақиятларга эришилган ва бу муваффақиятлар ҳар бир совет кишисига аён бўлиб турган бир вақтда,—Маленков, Каганович ва Молотовларнинг партияга қарши группаси партия йўлига қарши чиқди.

Бу группа партиянинг сиёсий йўлини ўзгартириш мақсадини кўзлаб, КПСС Марказий Комитети Пленумида сайланган партия раҳбар органлари составини партияга қарши методлар билан, фракциячилик методлари билан алмаштиришга ҳаракат қилиб келди.

Бу ҳол тасодифий эмас эди.

Кейинги 3-4 йил ичида, яъни партия шахсга сиғиниш натижасида келиб чиққан хато ва камчиликларни тузатмоқ учун қатъий йўл тутган ва халқаро майдонда ҳам, мамлакат ичкарисида ҳам марксизм-ленинизмни ревизия қилувчиларга қарши муваффақиятли кураш олиб бораётган бир вақтда, партия ўтмишда ленинча миллий сиёсат соҳасида йўл қўйилган бузилишларни тузатиш мақсадида катта иш олиб борган бир вақтда — партияга қарши бўлган ва эндиликда очиб ташланган, батамом фош қилинган группа қатнашчилари КПСС XX съезди маъқуллаган бу йўлга бевосита ёки бавосита муттасил қаршилик кўрсатиб келдилар. Аслини олганда бу группа социал системалари турлича бўлган давлатларнинг бир-бирлари билан тинч-тотув яшашларини таъминловчи ленинча йўлга, халқаро кескинликни юмшатишга ва СССРнинг дунёдаги барча халқлар билан дўстона муносабатлар ўрнатишига қарши ҳаракат қилишга уриниб келди.

Улар иқтисодий ва маданий қурилиш соҳасида, қонун чиқариш соҳасида иттифоқчи республикаларнинг ҳуқуқларини кенгайтиришга қарши, шунингдек бу вазифаларни ҳал этишда маҳаллий Советларнинг ролини кучайтиришга қарши бўлдилар. Партияга қарши группа шу тариқа партиянинг миллий республикаларда экономика ва маданиятни янада тез ривожлантириб, мамлакатимиздаги барча халқлар ўртасида ленинча дўстликни янада мустаҳкамлашни таъминлашга қаратилган ва қатъий равишда амалга ошираётган йўлига қаршилик кўрсатиб келди. Партияга қарши группа партиянинг бюрократизмга қарши курашиш, ҳаддан ташқари кенгайиб кетган давлат аппаратини қисқартириш соҳасида ўтказаётган тадбирларини тушуниш у ёқда турсин, ҳатто бу тадбирларга қаршилик кўрсатиб келди. Улар ана шу ҳамма масалалар юзасидан партия амалга ошираётган ленинча демократик централизм принципларига қарши чиқдилар.

Бу группа саноатни бошқаришни қайта ташкил қилиш, иқтисодий районларда Халқ хўжалиги кенгашлари тузиш сингари бутун партия ва халқ маъқуллаган жуда муҳим тадбирга зўр бериб қаршилик кўрсатиб келди ва бу тадбирни барбод этишга уринди. Улар оғир индустрияни устун даражада ривожлантириш асосида социалистик саноат ғоят кенг миқёсда ривожланган ва тез суръат билан ривожланаётган ҳозирги даврда саноатни бошқаришнинг янги, анча мукаммал формаларини, катта резервлар очиб берадиган ва совет индустриясининг янада зўр куч билан юксалишини таъминлайдиган формаларини топиш зарур эканлигини тушунишни истамадилар. Бу группа шу қадар ҳаддан ошиб кетдики, ҳатто мазкур тадбирлар умумхалқ муҳокамаси вақтида маъқуллангандан кейин ва сўнгра СССР Олий Совети сессиясида Қонун қабул қилингандан кейин ҳам саноатни бошқаришнинг қайта ташкил қилинишига қарши курашни давом эттирди.

Бу группа қатнашчилари қишлоқ хўжалиги масалаларида ҳал этиш пайти келган янги вазифаларни тушунмаганликларини кўрсатдилар. Улар колхозчи деҳқонларнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдаги моддий манфаатдорлигини кучайтириш зарурлигини эътироф этмадилар. Улар колхозларда планлаштиришнинг эски, бюрократик тартибини бекор қилишга қарши ва планлаштиришнинг янги тартибини, яъни колхозларнинг ўз хўжалигини бошқаришдаги ташаббусини кучайтирадиган ва ҳозирдаёқ ўзининг ижобий натижаларини берган янги тартибини жорий этишга қарши эътироз билдирдилар. Улар турмушдан шу қадар ажралиб қолганларки, колхозчилар хонадонидан олинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш мажбуриятларини шу йилнинг охирида бекор қилиш учун реал имкониятлар борлигини тушуна олмаётирлар. Совет мамлакатидаги миллионларча меҳнаткашлар учун ҳаётий аҳамиятга эга бўлган бу тадбирларни колхозларда жамоат чорвачилигини ғоят юксалтириш ва совхозларни ривожлантириш асосида амалга ошириш мумкин бўлди. Партияга қарши группа қатнашчилари ҳал қилиш пайти келган бу тадбирларни қўллаб-қувватлаш ўрнига унга қарши чиқдилар.

Улар партиянинг аҳоли жон бошига сут, ёғ ва гўшт етиштириш соҳасида яқин йиллар ичида АҚШга етиб олиш тўғрисида чиқарган ҳамда колхозлар, областлар, республикалар актив суратда қўллаб-қувватлаган чақириғига қарши мутлақо асоссиз кураш олиб бордилар. Шу тариқа партияга қарши группа қатнашчилари кенг халқ оммасининг энг зарур ҳаётий манфаатларига тўраларча менсимай қараётганликларини ҳамда социалистик хўжаликда жуда катта имкониятлар борлигига, сут ва гўшт етиштиришни тез юксалтириш учун бошланган умумхалқ ҳаракатига ишонмаганликларини кўрсатдилар.

Партияга қарши группанинг қатнашчиси ўртоқ Молотов консервативлик ва қолоқлик қилиб, қўриқ ерларни ўзлаштириш зарурлигини тушуниш у ёқда турсин, ҳатто мамлакатимиз экономикасида ғоят катта аҳамиятга эга бўлган 35 миллион гектар қўриқ ерни очиш ишига қаршилик кўрсатдики, буни тасодифий бир ҳол деб бўлмайди.

Маленков, Каганович ва Молотов ўртоқлар шахсга сиғиниш оқибатларини тугатиш соҳасида, революцион қонунчиликдаги ўтмишда йўл қўйилган бузилишларни бартараф қилиш ва келажакда бундай бузилишларнинг такрорланишига имкон бермайдиган шароит туғдириш соҳасида Марказий Комитет ва бутун партиямиз ўтказган тадбирларга қаттиқ қаршилик кўрсатиб келдилар.

Ишчилар, колхозчилар, шонли ёшларимиз, инженер-техник ходимларимиз ва илмий ходимларимиз, ёзувчиларимиз ва бутун интеллигенция партиянинг КПСС XX съезди қарорлари асосида амалга ошираётган тадбирларини якдиллик билан қўллаб-қувватлаган бир вақтда, бутун совет халқи бу тадбирларни амалга ошириш учун актив курашга киришган бир вақтда, мамлакатимизда халқ активлиги зўр куч билан юксалган ва янги ижодий кучларга тўлиб-тошган бир вақтда,— партияга қарши группа қатнашчилари омманинг бу ижодий ҳаракатини назар-писанд қилмадилар.

Ташқи сиёсат соҳасида бу группа, айниқса ўртоқ Молотов, қолоқлик кўрсатди ва халқаро кескинликни юмшатишга, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган ҳамда ҳал этиш пайти келган янги тадбирларнинг амалга оширилишига ҳар қандай йўллар билан халақит берди.

Ўртоқ Молотов ташқи ишлар министри бўлиб турганида узоқ вақт давомида СССРнинг Югославия билан муносабатларини яхшилаш учун Ташқи ишлар министрлиги йўли билан бирор чора кўриш у ёқда турсин, балки Марказий Комитет Президиуми Югославия билан муносабатларни яхшилаш учун амалга оширган тадбирларга қайта-қайта қарши чиқди. Ўртоқ Молотовнинг Югославия масаласидаги нотўғри позицияси 1955 йил июль ойида КПСС Марказий Комитетининг Пленумида «Совет давлатининг ва социалистик лагернинг манфаатларига номувофиқ бўлган ва ленинча сиёсат принципларига жавоб бермайдиган» позиция деб бир овоздан қораланган эди.

Ўртоқ Молотов Австрия билан давлат шартномаси тузилишига ва Европа марказидаги бу давлат билан муносабатларни яхшилаш ишига тўсқинлик қилди. Австрия билан шартнома тузилганлиги умумий халқаро кескинликни юмшатиш учун катта аҳамиятга эга бўлди. Ўртоқ Молотов Япония билан муносабатларни нормаллаштиришга ҳам қарши чиқди, ваҳоланки бу муносабатларнинг нормаллаштирилганлиги Узоқ Шарқда халқаро кескинликни юмшатиш ишида катта роль ўйнади. У ҳозирги шароитда урушларнинг олдини олиш мумкинлиги тўғрисида, турли мамлакатларнинг социализмга ҳар хил йўллар билан ўтиш имкониятлари тўғрисида, КПССнинг чет эллардаги прогрессив партиялар билан алоқаларини кучайтириш зарурлиги тўғрисида партия томонидан ишлаб чиқилган принципиал қоидаларга қарши чиқди.

Ўртоқ Молотов Совет ҳукуматининг тинчликни ва халқлар хавфсизлигини ҳимоя қилиш ишидаги зарур янги тадбирларига қайта-қайта қарши чиқди. Жумладан, у СССРнинг раҳбар арбоблари билан бошқа мамлакатларнинг давлат арбоблари ўртасида шахсий алоқалар ўрнатишнинг мақсадга мувофиқ эканлигини инкор қилди, ҳолбуки бундай алоқалар ҳамжиҳатликка ва халқаро муносабатларнинг яхшиланишига эришиш учун зарурдир.

Бу масалаларнинг кўпчилиги юзасидан ўртоқ Молотовнинг фикрини ўртоқ Каганович, бир қанча ҳолларда эса ўртоқ Маленков қувватлаб келди. Марказий Комитет Президиуми ва бутун Марказий Комитет уларнинг хатоларини сабр-тоқат билан тузатиб келди, уларнинг хатоларига қарши курашди, чунки улар ўз хатоларидан сабоқ олиб, бу хатоларни давом эттирмаслар ва партиянинг бутун раҳбар коллективи билан бирдам бўлиб борурлар, деб ўйлаган эди. Лекин улар ўзларининг ленинча бўлмаган нотўғри позицияларида тура бердилар.

Маленков, Каганович ва Молотов ўртоқларнинг партия йўлига қарши бўлган позицияси шунга асосланадики, улар илгари ҳам, ҳозирда ҳам эски тасаввурлар ва методларга асир бўлиб турган ҳолда, партия ва мамлакат ҳаётидан ажралиб қолганлар, янги шароитни, янги вазиятни кўрмайдилар, консервативлик кўрсатмоқдалар, умри тугаган ва коммунизм сари бориш манфаатларига мос келмайдиган эски иш формаси ва методларига қаттиқ ёпишиб олиб, ҳаёт туғдираётган ва совет жамиятини ривожлантириш манфаатларидан, бутун социалистик лагерь манфаатларидан келиб чиқадиган нарсаларни рад этмоқдалар.

Ички сиёсат масалаларида ҳам, ташқи сиёсат масалаларида ҳам улар сектант ва догматиклар бўлиб, марксизм-ленинизмга қироатхонларча, юзаки қарамоқдалар. Улар шу нарсани тушуна олмайдиларки, ҳозирги шароитда амалдаги жонли марксизм-ленинизм, коммунизм учун кураш партия XX съездининг қарорларини амалга оширишда, тинч-тотув яшаш, халқлар ўртасида дўстлик учун кураш сиёсатини, социалистик лагерни бутун чоралар билан мустаҳкамлаш сиёсатини қатъий равишда амалга оширишда, саноатга раҳбарликни яхшилашда, қишлоқ хўжалигини ҳар томонлама юксалтириш учун, маҳсулотларнинг мўл-кўл бўлиши учун, кенг кўламда уй-жой қурилиши учун, иттифоқчи республикаларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш учун, миллий маданиятларни яшнатиш учун, халқ оммасининг ташаббусини бутун чоралар билан авж олдириш учун курашда ўз ифодасини топмоқда.

Молотов, Каганович, Маленков ўртоқлар ўзларининг нотўғри чиқишлари ва ҳаракатлари партия XX съездининг йўлини изчиллик билан амалга ошираётган Марказий Комитет Президиумида ҳамиша зарбага учраётганини кўриб, партия раҳбарлигига қарши группабозлик кураши йўлига кирдилар. Улар партияга қарши кураш асосида ўзаро тил бириктириб, партия сиёсатини ўзгартиришни, партия XX съезди томонидан қораланган нотўғри раҳбарлик методларига партияни қайтаришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар. Улар иғвогарлик усулини қўлланиб, Марказий Комитетга қарши яширинча тил бириктирдилар. Марказий Комитет Пленумида очиб ташланган фактлар шуни кўрсатадики, Маленков, Каганович, Молотов ўртоқлар ва уларга қўшилган ўртоқ Шепилов фракцион кураш йўлига кириб, партия Уставини ва партия X съездининг «Партиянинг бирлиги тўғрисида» Ленин ишлаб чиққан қарорини буздилар. Бу қарорда бундай дейилади:

«Партия ичида ва бутун совет ишида қаттиқ интизом ўрнатиш ва ҳар қандай фракциячиликни бартараф қилишда партиянинг темирдек мустаҳкамлигига эришиш учун съезд Марказий Комитетга интизом бузилган ҳолларда ёки фракциячилик яна пайдо бўлган, ёхуд бунга йўл қўйилган тақдирда партиядан чиқаришгача бўлган партиянинг ҳамма жазо чораларини қўлланиш, Марказий Комитет аъзоларига нисбатан эса — уларни кандидатликка тушириш ва ҳатто охирги чора сифатида партиядан чиқаришгача чора кўриш ҳуқуқини беради. Марказий Комитет аъзолари ва Марказий Комитет аъзолигига кандидатларга ва Контроль комиссияси аъзоларига нисбатан бундай қаттиқ жазо чораларини қўлланиш учун Марказий Комитетнинг ҳамма кандидатларини ва Контроль комиссиясининг ҳамма аъзоларини таклиф қилиб, Марказий Комитетнинг Пленумини чақириш шарт. Агар партиянинг энг масъул раҳбарларининг бундай умумий йиғилиши овозларнинг учдан икки қисми билан Марказий Комитет аъзосини кандидатликка туширишни ёки партиядан чиқаришни лозим топса, бу ҳолда мазкур чорани дарҳол амалга ошириш керак».

Ленин ишлаб чиққан резолюция Марказий Комитет ва партиянинг барча ташкилотлари зиммасига партия бирлигини тинмай мустаҳкамлаш, фракциячилик ва группабозликнинг ҳар қандай кўринишларига қатъий зарба бериш, ҳақиқатан ҳам аҳиллик билан, ишчилар синфи авангарди — Коммунистик партиянинг ирода ва ҳаракат бирлигини ҳақиқатан ҳам ифода этадиган қилиб иш олиб борилишини таъминлаш вазифасини юклайди.

Марказий Комитет Пленуми КПСС Марказий Комитетининг барча аъзолари ва аъзоликка кандидатларининг, Марказий Ревизия комиссияси аъзоларининг монолит бирлиги ва жипслигини зўр мамнуният билан қайд қилади. Улар партияга қарши группани якдиллик билан қораладилар. Марказий Комитет Пленуми составида бу группани ёқлаган бирорта ҳам киши бўлмади.

Группанинг партияга қарши фаолияти Марказий Комитет Пленуми томонидан якдиллик билан қораланиб, Марказий Комитет Пленумининг аъзолари группа аъзоларини Марказий Комитетдан чиқаришни ва партиядан чиқаришни якдиллик билан талаб қилганларидан кейин, улар ўзларининг тил бириктириб иш кўрганликларини, партияга қарши олиб борган фаолиятларининг зарарли эканини эътироф қилдилар, партия қарорларига бўйсунишга сўз бердилар.

Юқорида баён этилганларга асосланиб ва партиянинг ленинча бирлигини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш манфаатларига амал қилиб, КПСС Марказий Комитетининг Пленуми қарор қилади:

1. Маленков, Каганович, Молотовларнинг ва уларга қўшилган Шепиловнинг партияга қарши группасининг фракциячилик фаолияти партиямизнинг ленинча принципларига хилоф фаолият деб қоралансин.

2. Маленков, Каганович ва Молотов ўртоқлар Марказий Комитет Президиуми аъзолари составидан ва Марказий Комитет составидан чиқарилсин; ўртоқ Шепилов КПСС Марказий Комитетининг секретари вазифасидан олинсин ва Марказий Комитет Президиуми аъзолигига кандидатлар составидан ҳамда Марказий Комитет аъзолари составидан чиқарилсин.

* * *

Маленков, Каганович, Молотов ўртоқларнинг партияга қарши группасининг фракциячилик фаолияти партия Марказий Комитети томонидан якдиллик билан қораланганлиги ленинчи партиямиз сафларининг бирлигини янада мустаҳкамлашга, унинг раҳбарлигини мустаҳкамлашга, партиянинг бош йўли учун кураш ишига хизмат қилади.

Партия Марказий Комитети барча коммунистларни ўз сафларини марксизм-ленинизмнинг енгилмас байроғи остида янада маҳкам жипслаштиришга, ўзларининг бутун кучларини коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақият билан ҳал этиш учун сафарбар қилишга чақиради.

(1957 йил 29 июнда Марказий Комитетнинг барча аъзолари, Марказий Комитет аъзолигига кандидатлар, Марказий Ревизия Комиссиясининг аъзолари томонидан бир овоздан қабул қилинди, бир киши — ўртоқ Молотов бетараф қолди).

ИЧКИ РЕЗЕРВЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШНИ ТЕКШИРАМИЗ

Корхона техника-иқтисодий кўрсаткичларини янада яхшилайлик

Бизнинг завод республика саноатида салмоқли ўринни эгаллайди. Ўтган йили коллективимиз пўлат ва прокат ишлаб чиқариш ҳажмини 1955 йилдагига нисбатан 5 процентдан зиёд оширган бўлса ҳам, пўлат эритиш йиллик планини бажара олмай қолди. Завод ишчи ва хизматчилари, инженер ва техник ходимлари 1957 йил бошиданоқ йиллик ишлаб чиқариш планини ҳамма кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан бажариш учун зўр ғайрат билан киришдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги шарафига бутун мамлакат бўйлаб авж олаётган социалистик мусобақага қўшилиб, коллектив мавжуд техникадан ҳамда ички резервлардан тўла фойдаланиш, ишлаб чиқаришни ташкил этишни янада яхшилаш йўли билан йиллик планни муддатидан олдин бажариш ва қўшимча равишда 2 минг тонна пўлат, 2 минг тонна прокат бериш; рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини жорий қилиш йўли билан 1 миллион 400 минг сўмлик давлат маблағини иқтисод қилиш каби оширилган мажбуриятларни олди. Корхона партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари мана шу мажбуриятнинг муваффақият билан бажарилишини таъминлаш учун ҳамма куч ва воситаларни ишга солмоқдалар. Коллективнинг ҳар бир аъзосининг ўз зиммасига юклатилган топшириқни сифатли, тўла ва ошириб бажаришини таъминлашга, мастер ва инженер-техник ходимларнинг ижодий ташаббускорлигини тинмай оширишга қаратилган бир қанча тадбирлар амалга оширилди.

Бригада ва цехларда жадал методда ишлаш, брак миқдорини камайтириш, ёқилғи, электр қуввати, металл ва бошқа шу сингари материалларни кўплаб тежаш учун социалистик мусобақа тобора авж олиб бормоқда. Жалилов, Мирзаматов ва Казаков ўртоқлар сингари ишчан пўлат эритувчилар мартен печи тубининг ҳар квадрат метридан 7,3 тонна ўрнига 9,28 тоннадан пўлат олаётирлар. Биринчи печда пўлат эритувчи азаматлар тажрибали мастер Ҳафиз Ғаниев бошчилигида ҳамма процессларни жадал усулда бажариш натижасида ҳафтасига пландан ташқари 100 тоннадан кўпроқ пўлат эритмоқдалар. Шунингдек, прокат цехининг Юсупов, Овчаров, Смирнов, Уманченко, Ушаков ўртоқлар сингари илғор ишчилари системали равишда смена ва ойлик топшириқларини ортиғи билан бажариб келмоқдалар.

Мана шундай илғорлар сонининг кун сайин ортиб бораётганлиги натижасида ҳозирги вақтда мартен цехининг деярлик ҳамма бригадаси пўлат эритмасини доим белгиланган графикдан олдин олаётир. Бу эса декада ва ойлик топшириқнинг ошириб бажарилишига олиб келаётир. Меҳнатни ташкил этишни яхшилаш ва ўзаро социалистик мусобақани қизитиш йўли билан мартен цехида ўтган ойлар мобайнида пландан ташқари кўпгина маҳсулот ишлаб чиқаришга эришилди.

Ишлаб чиқаришни янада такомиллаштиришга, маҳсулот сифатини янада яхшилаган ҳолда унинг таннархини камайтира боришга қаратилган ташкилий-техникавий тадбирларни изчиллик билан амалга ошириб бориш — корхона техника-иқтисодий кўрсаткичларини тинмай яхшилашнинг асосий гаровидир. Мана шуни яхши тушунган ҳолда металлурглар коллективи бир қанча тадбирларни амалга оширмоқда. Жумладан, мартен цехида ҳамма печлар изхромомагнезит асосида ишлашга кўчирилди. Уларнинг сводлари юқори температурага чидамли қилинди. Бу тадбир печларнинг ремонтлараро иш муддатида 130 ўрнига 450 та эритма олиш имкониятини берди. Шлакни печь шлаковикларидан монолит усули билан олишга кўчиш оғир қўл меҳнатини тугатиш ва шу процессда меҳнат унумдорлигини анча оширишни таъминлади.

Шунингдек, прокат цехида доира шаклидаги металларни прокат қилишда айлантирувчи аппарат, листовой станда динамик тормоз ва листовой валиклар ўрнатилди; «300» сортли станидаги вентиляциялар реконструкция қилинди. Ёрдамчи цех ва хўжаликларда ҳам бир қанча муҳим техника тадбирлари амалга оширилди ва амалга оширилмоқда. Буларнинг ҳаммаси ишчи ва хизматчиларнинг иш шароитини енгиллаштиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтиришга, кўплаб ёқилғи, металл, электр қуввати ва шу сингари ресурсларни тежаб қолишга хизмат қилаётир. Ҳозирги пайтда мартенчиларнинг ҳар бири ойига белгиланганидан 1000 сўмликка яқин кўп маҳсулот бераётир. Печь тубининг ҳар бир квадрат метридан 7,3 тонна ўрнига 8,34 тоннадан пўлат эритмаси олинаётир. Айни вақтда эритма олиш муддати 29-30 минут камайтирилаётир, печларни совуқ ва қайноқ ремонт қилиш муддати ўтган йилдагига қараганда икки баравар камайтирилаётир.

Рационализатор ва ихтирочилар техникани тараққий эттириш, кам меҳнат сарфлаб, кўп сифатли ва таннархи арзон маҳсулот ишлаб чиқаришга катта ҳисса қўшмоқдалар. Рационализатор ва ихтирочи ишчилар, инженер-техник ходимлар бу соҳада самарали натижаларга эришмоқдалар. Илғор рационализаторлардан электроцех мастери Горемикин, электромонтёр Михайлин, прокат цехи мастери Маламинов, электриклар бригадасининг бошлиғи Пересипкин, слесарь Олейник, пўлат эритувчи Жиляев, турбогенератор машинисти Дроздов ўртоқлар йил бошидан бери бир неча қимматли таклифлар киритдилар. Ўтган ойларда 50 дан ортиқ рационализаторлик ва ихтирочилик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилиши натижасида корхона йилига 100 минг сўмликдан кўпроқ фойда кўрадиган бўлди. Актив рационализаторларнинг ташаббуси билан кўпгина иш процесслари механизациялаштирилди.

Бироқ, шуни ҳам айтиш керакки, рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатини оммавий тус олдириш ишида ҳали бир қанча жиддий камчиликлар мавжуд. Дастлабки камчилик шундан иборатки, актив рационализаторлар сони анча кам. 3000 кишилик коллектив аъзоларидан фақат 200 киши рационализаторлик ишида қатнашаётган бўлса, буни қониқарли деб бўладими?! Такомиллаштирилиши зарур бўлган ишлар темаларининг тарқатилмаслиги, консультантларнинг фаолиятсизлиги, рационализаторлик таклифларининг узоқ вақт ҳаракатсиз ётиши ва ишлаб чиқаришга ниҳоят сусткашлик билан жорий этилиши, актив рационализаторларнинг етарлича рағбатлантирилмаслиги каби камчиликлар рационализаторлар сонининг ва улар киритаётган таклифларнинг кўпайишига салбий таъсир кўрсатаётир. Конференция ва слётлар ҳам пухта тайёргарлик билан ўтказилмаётир.

Корхона хўжалик фаолиятида шу сингари бошқа кўпгина камчиликлар ҳам бор. Электр қуввати, металл, мазут каби қимматли материалларни исроф қилиш, биринчи ўрнига иккинчи ва учинчи сорт маҳсулотлар бериш, заказ қилинмаган маҳсулот ишлаб чиқариш каби ҳоллар кўп учраб туради. Сўнгги 4 ой ичида маҳсулот таннархини белгиланганидан ошириб юбориш ва брак орқасида 700 минг сўмликдан кўпроқ зарар кўрилди.

Темир йўл цехи ишида айниқса катта камчиликларга йўл қўйилаётир. Бу ерда мавжуд техникадан ёмон фойдаланилаётир. Мавжуд 5 та паропутевой краннинг 2 таси доим ремонтда туради, ремонт эса сифатли бажарилмайди.

Кран хизмати кўрсатиш таннархи мана шундай сабабларга кўра планда белгиланганидан 20 процентгача ошиб кетаётир. Цех бошлиғи ўртоқ Хмельницкий, участка бошликлари Янкин, Осипов ва Маевский ўртоқлар цех ишини яхши уюштирмайдилар, хизмат кўрсатадиган участкаларда меҳнатни рационал ташкил қилмайдилар.

Заводимизда юқоридаги сингари камчиликлар анчагина. Корхона маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг бундай камчиликларни тугатишга етарлича киришмаётганликлари учун заводимиз техника-иқтисодий кўрсаткичлари мамлакатдаги бошқа металлургия заводларидагидан бирмунча паст. Масалан, бошқа заводларда оғир вазнли эритма анча кўп олинаётир ва пўлат эритиш муддати биздагига нисбатан 15-30 минут кам. Прокат цехимизда ишлаб чиқарилган товар маҳсулотининг 1,1 проценти брак бўлаётган бўлса, бошқа заводларда бу кўрсаткич 0,17 процентни ташкил қилади. Бошқа корхоналарда иккинчи сорт маҳсулот 0,3 ва ундан сал кўпроқ процентни ташкил қилса, бизда бу кўрсаткич 3 процентгача етаётир. Булардан кўриниб турибдики, заводимиз коллективи ички резервлардан ҳамда ишлаб чиқариш майдонларидан максимал даражада фойдаланиш соҳасида ҳали кўп иш қилиши керак.

А. СЕРГЕЕВА,

Ўзбекистон металлургия заводи план бўлимининг бошлиғи.

ЯНГИ КИТОБЛАР

Ўзбекистон Давлат педагогика нашриёти янги ўқув йилига кўпгина китоблар босиб чиқарди. Нашриёт планида бошланғич ва ўрта мактаблар учун 6 миллион нусхадан ортиқ 89 хил дарслик чиқариш мўлжалланган. Шу кунларда «СССР иқтисодий географияси» ва «Дарвинизм асослари» китоблари босилиб чиқиш олдида турипти.

Нашриёт олий ўқув юртлари учун ўзбек тилида дарслик чиқаришга катта аҳамият бераётир. Ҳозирча олий ўқув юртлари студентлари учун маҳаллий авторлар томонидан ёзилган махсус дарсликлар жуда кам эди. Нашриёт ўзининг бу йилги иш планига ўзбек авторлари ёзган илмий тадқиқот характерига эга бўлган асарларни босиб чиқаришни ҳам киритди. Жумладан, Ҳ. Р. Раҳимовнинг «Коллоид химия», Адҳам Юнусовнинг «Киши физиологияси», С. Соҳибовнинг «Ўсимликлар систематикаси», китоблари босилаётир.

Нашриёт таржима қилинган илмий асарларни ҳам китобхонлар оммасига тақдим этади. Г. М. Фихтенгольцнинг «Диференциаль интеграл ҳисоб курси», С. Э. Фришнинг «Физика курси» (I том) китобларининг таржимаси яқинда босмадан чиқди.

Ёш китобхонларнинг дидларига мос турли бадиий асарлар чиқаришга катта эътибор берилмоқда. Айниқса рус тилини ўрганишга катта ёрдам берувчи китоблар кўплаб чиқарилади. Рус тилида мактаб кутубхонаси сериясидаги С. Григорьевнинг «Малахов қўрғони», Н. Носовнинг «Витя Малеев мактабда ва уйда», А. Гайдарнинг «Ҳикоялар», Бичер-Стоунинг «Том тоғанинг кулбаси», Марк Твеннинг «Том Сойернинг бошидан кечирганлари» ва «Гекльберри Финнинг саргузаштлари», Ж. Родарининг «Чипполинонинг бошидан кечирганлари» асарлари болаларга тақдим этилади.

Нашриёт томонидан чиқарилаётган китоблар сони бу йил 1956 йилдагига нисбатан 1,5 миллионга кўпайтирилади. Китоблар янги орфография қоидалари бўйича қайта нашр этилади. Кейинги 3-4 йил ичида физика, химия фанлари соҳасида бир қанча янгиликлар кашф этилганлиги муносабати билан мазкур фанларга оид дарсликлар қайтадан тайёрланади.

Ўқувпеддавнашр Улуғ Октябрнинг 40 йиллигига атаб Ражабовнинг «Ўзбекистонда Совет мактаби тарихига доир» ва Ўзбекистон ССР Маориф министри Эминжон Қодировнинг «Қирқ йил ичида Ўзбекистонда халқ маорифи» деган китобларини нашрга тайёрламоқда.

М. ШЕРМУҲАМЕДОВА,
Д. ҚОСИМОВА.

АГИТМАШИНА

Чиноз район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш мақсадида агитмашина ташкил қилди.

Агитмашинада кўчма киноустановка, кутубхона ва илмий-атеистик темага доир виставка бор. Агитмашинанинг лекторлари Ленин номли, Сталин номли, Оржоникидзе номли, «Қизил Октябрь», «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозларида бўлиб, бир қанча темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказдилар.

Артист Гегучадзе гастроли

Тошкентга К. С. Станиславский ва В. И. Немирович-Данченко номидаги театрнинг талантли артисти Г. В. Гегучадзе гастролга келди. Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист Гегучадзе пойтахтда бир неча кун бўлиб, тамошабинларга унинг иштирокида бир қанча опера асарлари кўрсатилди.

Артист грузин композиторлари яратган опералардаги бош ролларни ўйнади. Шунингдек, у рус ва бошқа композиторларнинг опералардаги асосий ролларни ижро этишда ҳам муваффақият қозонди.

Артист композитор Пуччинининг «Флория Тоска» операсида севимли қаҳрамоннинг ролини маҳорат билан бажарди. Пойтахт тамошабинлари унинг А. Навоий номидаги опера ва балет театри артистлари билан биргаликда ижро этган «Пиковая дама» операсини ҳам кўришга муваффақ бўлдилар. Артист Гегучадзе композитор Вердининг «Трубадур», Бизенинг «Кармен» операларида ҳам қатнашади.

Артистнинг А. Навоий номидаги опера ва балет театридаги гастроли муваффақиятли ўтди.

И. МУРАТОВА.

Санъаткор меҳмонлар

Москвадаги Ленин орденли СССР Академик Большой театрининг ижодий коллективи деярлик ҳар йили республикамизга янги тайёрланган гастроль программаси билан меҳмон бўлиб келади.

Бу йил ҳам театр маъмурияти артистларнинг Ўзбекистонга гастролга боришини планлаштирган эди. Шу кунларда Тошкентда театрнинг талантли солистларидан А. В. Кузнецов билан Н. В. Филипповаларнинг гастроли муваффақиятли ўтмоқда.

Саҳна асарларидаги ролларни ижро этишда катта шуҳрат қозонган актёр Кузнецов ўзининг ижодий фаолияти давомида кўпгина опералардаги асосий партияларни бажаришга муяссар бўла олди. У, ҳозир рус ва жаҳон композиторлари ёзган ўндан ортиқ балетда иштирок этади.

Артист ўз гастролини А. Навоий номидаги ўзбек опера ва балет театри солистлари билан биргаликда Р. Глиэрнинг «Мис чавандоз» балетини кўрсатиш билан бошлади. Артистнинг хушовозлиги, мимикаси ва ҳаракатининг мураккаблиги ҳамда ижрочилик маҳоратининг таъсирчанлиги пойтахт меҳнаткашларига ёқиб тушмоқда. Актёр Чайковскийнинг «Уйқудаги гўзал» балетида ҳам бош ролни ижро этиб катта муваффақият қозонди.

Артистка Филиппова ҳам Тошкент тамошабинларига ўз санъатини намойиш қилаётир. У, «Уйқудаги гўзал» балетида қиз образини тўлақонли қилиб бажаради. Артистканинг «Мис чавандоз» балетида бажарган роли ижро этилиши билан ҳаммани ҳаяжонлантиради.

СССР Академик Большой театри артистларининг гастроли давом этаётир.

А. АЛИЕВ.

ЁШ ТАЛАНТЛАР

Шу кунларда Сталин номидаги марказий пионерлар саройи ҳар қачонгидан ҳам гавжум. Ўқув йилини муваффақият билан якунлаган пионер ва ўқувчилар бу ерда мазмунли дам олиб, каникулни хушчақчақлик билан ўтказмоқдалар.

Ҳозир саройда 3 мингга яқин пионерни ўзига бирлаштирган 44 та тўгарак ишлаб турибди. Драма, рақс, хор, музика, авиамодель, дурадгорлик, радио, физика-математика ва бошқа тўгаракҳлар шулар жумласидандир.

Ёшларнинг Бутуниттифоқ фестивалига пухта тайёргарлик кўриш тўгарак аъзолари ва раҳбарларининг диққат марказидадир. Фестивалга тайёргарлик кўраётган рақс тўгараги аъзоларининг тамоша программаси нафис ва хилма-хил ўйинлар билан бойиди. Рақс тўгарагининг раҳбари, балетмейстер Белла Артёмовна ўзбек классик ўйинларидан «Катта ўйин»ни саҳналаштирди. Ўйинда 35 қиз қатнашади. Яна 20 кишилик «Пахта» ўйини ҳам тайёрланди. Белла Артёмовна раққоса қизларнинг истакларига кўра хинд ўйинларидан бирини ўргатди.

Янги ўрганилган рақсларни ижро этувчи қизларнинг ҳаракати ўзига хос мазмун ва гўзалликка эга.

Тўгарак қатнашчиларидан, айниқса, 4-синф ўқувчиси Зумрад Жалолова (137-мактаб), 3-синф ўқувчилари Насиба Олимхўжаева (76-мактаб) ва Рива Мавашева (80-мактаб) каби пионерлар ўз талантлари билан ажралиб турадилар.

Саройдаги тўгараклар бошқа шаҳарлардаги тўгараклар билан ҳам дўстона алоқа қилиб туради. Рига шаҳрининг Марказий район пионерлар Уйи «Пахта» рақсини қўйиш учун консультация сўраб Белла Артёмовна раҳбарлигидаги рақс тўгарагига хат ёзган эдилар. Белла Артёмовна ўйин костюмларининг эскизларини тайёрлаб юборди ва кўпгина фойдали маслаҳатлар берди. Бундан ташқари, «Пахта» рақси Москва шаҳридаги болаларни бадиий тарбиялаш уйида ҳам саҳнага қўйилди.

Саройнинг ёш ҳаваскорлари пионер лагерларига чиқиб, алоҳида программаларида концертлар қўйиб бермоқдалар. Тўгарак қатнашчилари Чопонотадаги «Красний галстук» ва «Энергетика» лагерларида ҳам концерт бердилар.

Д. НАЗАРОВА.

Тўқимачиларнинг рассомлик студиясида

Тошкентдаги тўқимачилар саройида кўп йилдан бери рассомлик студияси ишлаб келади.

Биринчи тикув фабрикасининг ишчиси, ёш рассом Мажид Султонов Октябрнинг 40 йиллигига ташкил этиладиган виставкага ўз расмлари билан қатнашади. Бу асарлар орасида «Раққоса», «Майсаранинг иши» спектаклларига ишланган декорация эскизлари ҳам бор.

Ҳозир ўртоқ Султонов Октябрь революциясининг 40 йиллигига атаб янги композиция устида ишламоқда.

Студияга ёшлар билан бир қаторда 90 ёшли пенсионер А. Т. Ермакова ҳам қатнашади. Унга гипсдан ишланган «Ўтмишдаги аёл» деган композицияси учун мукофот берилди. У шу кунларда ўзбек ва хитой халқлари дўстлиги темасидаги композиция устида ижодий иш олиб бораётир.

Комбинатнинг сувоқчиси А. Жарков ёғочларга нақш солиш санъатини яхши ўрганиб олди. Унинг фестивалга бағишлаб ишлаган В. И. Ленин портрети тамошабинларга манзур бўлмоқда.

Шунингдек, рассомлик студиясида ташкил этилган амалий тасвирий санъат тўгараги аъзолари ҳам байрамга бағишлаб кўп қиррали стуллар, столлар тайёрламоқдалар. Студия ишига республика Рассомлар союзи яқиндан ёрдам бериб келаётир.

Суратларда: 1. М. Султонов иш устида. 2. Рассом М. Арсланов студент Пирматовга ўймакорлик қоидасини ўргатмоқда.
Текст ва фотолар Т. Одилбековники.

Оталик ёрдамини янги талаблар даражасига кўтарайлик

Тошкент шаҳар Марказий район корхоналари, муассасалари ва ўқув юртларининг коллективлари 1954 йилнинг кўкламидан буён Пискент районининг колхозлари ва МТСларига оталиқ ёрдами кўрсатиб келмоқдалар. Шу давр ичида колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш, колхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига уларнинг амалий фаолиятида ёрдам бериш соҳасида бирмунча ишлар қилинди.

Пискент районининг пахтакорлари ва механизаторлари ўтган йили пахта далаларида фидокорона меҳнат қилиб, мўл ҳосил етиштирдилар. Район колхозларида ҳар бир гектар ернинг ҳосилдорлиги 1955 йилдагига нисбатан 5,8 центнер ошди ва давлатга 5 минг тонна кўп пахта топширилди. Бу соҳада Марказий район меҳнаткашларининг чигит экиш, ғўза парвариши ва айниқса пахта йиғим-терими даврида оталикдаги колхозларга кўрсатган ёрдами катта роль ўйнади.

Райондаги корхоналар, муассасалар ва ўқув юртларининг коллективлари бу йил пахтакорларга оталик ёрдамини янада кучайтирдилар ҳамда унинг кўламини бирмунча кенгайтирдилар. Ҳозирги вақтда Пискент районидаги 10 колхоз ва бир МТС, Бўка районидаги 17 колхоз ва икки МТС, Хоразм областининг Янгибозор районидаги 4 колхоз ва бир МТСга оталик ёрдами кўрсатилаётир.

Оталик ёрдами кўрсатишни район корхоналари ва муассасаларининг коллективлари ўзларининг асосий бурчлари деб билмоқдалар. Корхона ва муассаса бошланғич партия ташкилотларининг иш планларида оталикдаги колхознинг бевосита далачилик бригадаларида амалга оширилиши лозим бўлган конкрет тадбирлар назарда тутилмоқда. Оталик ёрдами кўрсатаётган коллективларнинг вакиллари колхознинг раҳбарлари билан биргаликда оталик ёрдамининг тури ва миқёсини белгилаб чиқадилар. Бунда колхозларда асосан минерал ўғитлар, ғалла ва бошқа юкларни ташиб олиш ҳамда корхона, муассаса ва ўқув юртларининг ишчилари, хизматчилари, студентларини ғўза парвариши ва айниқса пахта йиғим-терими даврида колхозчиларга мадад бериш учун юбориш назарда тутилмоқда.

Ўтган йили ишчилар, хизматчилар, олий ўқув юртлари ва техникумларнинг студентлари ҳамда ўрта мактабларнинг юқори синф ўқувчилари Тошкент областининг колхоз ва совхозларида 25 минг тоннадан ортиқ пахта тердилар.

Шуни айтиш керакки, ҳозиргача қадар оталик ёрдами шаҳардаги у ёки бу район пахта йиғим-теримига қанча киши юборганлиги билан белгиланиб келди. Пахтани энг кўп терган районлар эса оталик ёрдамини энг кўп кўрсатганлар қаторига қўшилди. Йилнинг бошқа вақтида кўрсатилган ёрдам эса ҳисобга олинмади. Оталик ёрдамининг бу формаси колхозларда ишни яхшилашга жуда кам фойда келтирди ва шунинг учун ҳам у қаноатланурли деб ҳисобланиши мумкин эмас.

Оталиқ ёрдами кўрсатиш соҳасида Марказий район корхоналари ва муассасаларининг коллективлари томонидан орттирилган тажриба шуни кўрсатадики, колхоз ва совхозларга қишлоқ хўжалик ишларининг тиқилинч пайтларида ишчи кучи билан кўпроқ ёрдам кўрсатишдан ташқари, уларга қишлоқ хўжалик ишларини механизациялаштириш, колхозчиларнинг меҳнатини енгиллаштириш, колхоз қишлоғининг қиёфасини ўзгартириш ва колхозчилар турмушини янада маданийлаштириш соҳасида ҳам яқиндан ёрдам кўрсатиш яхши натижа беради. Бунинг исботи учун фактларга мурожаат қиламиз: Пискент районидаги Андреев номли колхозда узоқ вақтдан буён колхоз қишлоғини истеъмол қилинадиган сув билан таъминлаш вазифаси ҳал қилинмай келар эди. Бу йил ана шу колхозга оталик қилаётган Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги, 4- давлат проект институтининг коллективлари колхозчиларни сув билан таъминлаш масаласини ҳал қилишга киришдилар. Шу мақсадда колхоз территориясида геология-қидириш ишлари давом этаётир. Бу тадбир фақат колхозчиларнигина эмас, шу билан бир қаторда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг сувга бўлган эҳтиёжини қондириш имкониятини ҳам беради.

Колхозлар пахта экишга мўлжалланган ерларни планировка қилиш учун ҳар йили жуда кўп миқдорда қўл меҳнати сарфлайдилар. Ўтган йили Ильич номли завод коллективи Пискент районидаги 1- МТС учун 15 та тракторга тиркаладиган металлдан ишланган планировщик тайёрлаб берди. Карл Маркс номли колхознинг аъзолари эса Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва Тош йўллар министрлигига қарашли корхоналарнинг коллективлари ёрдамида ўтган йили пахта ҳосилини гектар бошига 14,1 центнерга оширишга муваффақ бўлдилар. Бундан ташқари, улар колхоз учун 6 километрлик тош йўл қуриб бердилар, колхознинг барча автомашиналарини ремонтдан чиқардилар ва унга қудуқ қазиб сув чиқаришда ёрдам кўрсатдилар.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги ва Радио эшиттириш тармоқлари Ўзбекистон дирекцияси коллективлари Пискент районининг колхозлари ва қишлоқ Советларини радиолаштириш ҳамда телефонлаштиришда жуда катта ҳажмдаги ишни бажардилар. Район марказидаги эски телефон станцияси жуда кўп номерли яримавтомат станция билан алмаштирилди. Шунингдек, Калинин номли колхозда радиоузел ўрнатилди. Яқин кунлар ичида Жданов номли колхозни радиолаштириш ишлари бошланади.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг коллективи Хоразм область Янгибозор районидаги Хрушчев номли колхозни яна оталикка олган. Бу ерда ҳам колхоз қишлоғини радиолаштириш ва телефонлаштириш ишлари олиб борилмоқда. Район марказида эса яримавтомат телефон станцияси ўрнатишга киришилди.

ТашРЭС, «Энергосбит», «Узбекэнерго», «Узсельэлектро», «Таштрам», «Главэлектросбит» ва «Главвторчермет» коллективлари Пискент районидаги ўз оталигида бўлган колхоз қишлоғини электрлаштириш юзасидан катта иш олиб бормоқдалар. Улар Донқўрғон подстанциясидан то колхознинг марказий участкасигача бўлган масофа оралигида юқори вольтли электр линияси ўтказиш ва трансқиоска ўрнатишни тамомладилар. Бу тадбир колхозчиларнинг уйини электр чироқлари билан ёритишдан ташқари, колхоз ишлаб чиқаришининг айрим соҳаларини электрлаштириш имкониятини ҳам беради. Таштрам коллективи эса колхоз территориясидан ўтадиган Қорасув дарёси устига 3 ёғоч ва бир темир кўприк қуриб, колхозни турли юкларни ташишда учрайдиган қийинчиликлардан қутқарди. Оталик қилаётган корхона ва муассасалар колхозга алоҳида туғруқхонаси бўлган касалхона қуришда ҳам ёрдам бердилар. Бу билан колхозчиларга медицина ёрдами кўрсатишни яхшилаш имкони яратилди.

Оталик қилаётган корхоналар ва муассасаларнинг коллективлари ўтган йили Пискент районининг колхозларига силос иншоотлари қуришда ҳам жуда катта ёрдам кўрсатдилар. Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлиги Охунбобоев номли колхозга 300 тонна силос кетадиган темир-бетондан ишланган капитал иншоот қуриб берди.

Бўка районидаги кўпгина колхозларга ҳам жуда катта ёрдам кўрсатилди. МТС билан бир неча колхоз орасидаги масофага электр линияси ўтказилди, 450 точкалик радиоузел қуриб ишга туширилди ва 100 дан ортиқ колхозчининг хонадонига радиоточкалар ўрнатилди. Бундан ташқари, баъзи колхозларнинг газ сушилкаси реконструкция қилиниб, капитал ремонтдан чиқарилди, чорвачилик фермаси қурилиб ишга туширилди. Яқинда «Андижанец» типидаги насос ўрнатилиб, пахта далаларига сув чиқарила бошланди.

Оталикдаги колхозларга автомобиль транспорти, автопередвижка, тракторлар, шунингдек лектор ҳамда докладчилар, концерт бригадалари, агитмашиналар юбориш, дала шийпонлари ва колхоз клубларини жиҳозлаш, фотовитриналар ташкил қилиш учун рассомлар бригадалари юбориб туриш йўли билан ҳам жуда катта ёрдам кўрсатилаётир.

Марказий район кутубхонасининг коллективи Пискент район кутубхонаси устидан оталик қилмоқда ва унга яқиндан ёрдам кўрсатмоқда.

Райондаги соғлиқни сақлаш муассасаларининг ходимлари эса Пискент ва Бўка районларидаги даволаш муассасаларининг ходимларига системали равишда ёрдам бериб турибдилар. Бу врачлар, ўрта маълумотли медицина ходимлари, медицина ускуналари ва медикаментлар, зарур бўлган тақдирда консультация бериш учун юқори малакали мутахассисларни юборишдан иборат бўлмоқда.

Район меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Мактубига жавобан ғўза парваришидаги қолоқликни тугатишда ҳам оталикдаги колхозларнинг пахтакорларига яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Июнь ойи мобайнида Пискент ва Бўка районлари колхозларида 3 мингдан ортиқ киши ғўза парваришида иштирок этди. Бир қатор колхозлар ҳозир оталиқ қилаётган корхона ва муассасаларнинг коллективларига минерал ва маҳаллий ўғит ташишда транспорт билан ёрдам кўрсатиш ҳақида мурожаат қилдилар. Яқин кунлар ичида колхозларга 35-40 машина юборилади.

Бу йил об-ҳаво шароитининг ноқулай келиши пахтакорлар олдидаги вазифаларни янада мураккаблаштириб юборди. Шу муносабат билан колхозларга оталик қилаётган корхона ва муассасаларнинг коллективлари ўз ёрдамларини ҳозирги шароит талаблари асосида янада кучайтиришлари лозим. Оталик ёрдами умуман колхозларга эмас, балки қолоқ хўжаликларга, шунингдек айрим қолоқ бригадаларга кўрсатилиб, уларда ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилнинг миқдорини кўтаришга эришилса мақсадга мувофиқ бўлур эди. Бундан ташқари, корхона ва муассасаларнинг коллективлари 1957-59 йиллар мобайнида ўз оталикларидаги колхозларга ҳаммом, силос иншоотлари, чорвачилик бинолари ва бошқа хил капитал қурилишни амалга оширишда кўмаклашишлари зарур.

Колхозчиларнинг май-сентябрь ойлари мобайнида бевосита далада ишлашини назарда тутиб, ҳар бир далачилик бригадасида намунали дала шийпони қуриш вазифасини қўйиш лозим. Ана шундай қилинганда колхоз правлениелари ва бошланғич партия ташкилотларига колхозчиларнинг маданий-маиший эҳтиёжларини тўлароқ қондириш ва улар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўйишда амалий ёрдам кўрсатилган бўлади.

Оталик қилаётган корхоналар ва муассасаларнинг коллективлари колхозлардаги саводхон ёшларнинг бир қисмини ўз корхоналари ва муассасалари ҳузурида очилган курсларда ўқитиб, уларга турли касбларни эгаллашда ёрдам берсалар, жуда яхши иш қилган бўлур эдилар.

Шундай қилиб, оталик ёрдамини колхозда учраётган тасодифий қийинчиликларни бартараф қилиш юзасидан ёрдам бериш принципи асосида эмас, балки колхозларнинг перспектив планларига мувофиқлаштириб олиб бориш ва шу йўл билан уни колхозни ташкилий-хўжалик жиҳатидан мустаҳкамлаш ҳамда илғор хўжаликлар қаторига кўтариш мақсадини кўзлаб амалга ошириш лозим.

Шунинг учун ҳам биз колхозларга кўрсатилаётган оталик ёрдамининг кўпроқ фойда берадиган формаларини излаб топишимиз ва ишга солишимиз керак.

А. И. ШКУРАТОВ,

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар Марказий район комитетининг секретари.

Ғўзани юқори сифатли парвариш қилайлик!

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Ғўзани икки томонлама ишлаш — мўл ҳосил гарови

Қишлоқ хўжалиги ишлари тўла механизациялаштирилаётган ҳозирги вақтда тракторчилар ҳал қилувчи роль ўйнайдилар. Пахта мўл ҳосили учун кураш соҳасидаги 80—90 процент ишни механизация кучи билан бажарилмоқда. Илғор колхозлар ва совхозлар техникадан тўла ва унумли фойдаланиб ҳосилни йил сайин оширмоқдалар. Кейинги йилларда пахтачиликда прогрессив усулнинг кенг қўлланиши бу соҳадаги ишларни анча енгиллаштирди ва пахтакорларни оғир қўл меҳнатидан бирмунча халос қилди.

Бу йил областимиздаги жуда кўп колхоз ва совхозлар минглаб гектар ерга чигитни квадрат-уялаб экдилар ёки механизация асосида ягана қилиб квадрат ҳосил қилдилар.

Ғўзани квадрат-уялаб ишлаш ташаббускори бўлган Уртасарой район механизаторлари бу йил ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун янги усулни кенг қўлландилар. Район колхозларидаги барча пахта майдонлари икки марта кўндалангига ишланди, учинчи культивация кучайтириб юборилди. Буденний номли колхоз аъзолари механизация кучидан мақсадга мувофиқ фойдаланиб, ғўзани ривожлантиришда яхши натижаларга эришаётирлар. Бу колхозда июнь ойи бошларида бир қанча гектар ердаги ғўза ўсиш ва ривожланишдан қолаётган эди. Экин узунасига ва кўндалангига сифатли культивация қилинаётганлиги учун ҳозир колхозда ривожланишдан қолган ғўзалар жуда оз майдонни ташкил этади.

Оққўрғон район пахтакорлари ҳам кўндалангига культивация қилиш топшириғини яхши бажариб, мўл ҳосилга пухта замин тайёрламоқдалар.

Лекин, Мирзачўл, Боёвут, Оржоникидзе каби бир қанча районларда ғўзани кўндалангига культивация қилиш қониқарсиз аҳволда. Мирзачўл район колхозлари кўндалангига иккинчи культивация қилиш топшириғини энди 8,1 процент бажарибдилар. Шунинг учун райондаги кўпгина колхозларда ғўзанинг ривожи ҳали ҳам паст.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, колхозларнинг раислари, совхоз ва МТСларнинг директорлари ғўзани кўндалангига культивация қилиш суръатини кучайтириш ва сифатини яхшилаш учун барча тадбирларни тўла амалга оширишлари керак.

МОҲИР МЕХАНИЗАТОР

Мингали Кенжабоев областимизнинг Урта Чирчиқ районида бир неча йилдан бери универсалчи бўлиб ишлайди. У, пахтадан мўл ҳосил етиштиришда колхозчиларга катта ёрдам бериб келмоқда. Ўртоқ Кенжабоев ўз агрегатини ҳаммавақт тўхтовсиз ишлатиб, ғўзани юқори сифатли культивация қилиб беради, озиқлантиради ва эгат очади. У, бу йил 92 гектар ерга 50x50 схемаси билан квадрат-ялаб чигит экди. Колхозчилар ҳам, моҳир механизатор ўртоқ Кенжабоев ҳам, ана шу ғўзанинг бир тупини ҳам нобуд бўлишига йўл қўймаслик учун курашмоқдалар. Шу кунгача 3,5 марта узунасига ва 2,5 марта кўндалангига культивация қилинган ғўза яхши ривожланиб, текис гулга кирди.

Мингали Кенжабоев меҳнат соҳасидаги ана шу муваффақиятларга қандай қилиб эришмоқда? У, иш бошлашдан олдин культиваторнинг иш органларини пухта кўриб чиқади ва унинг қатор ораларини 33-35 сантиметр кенгликда ва нормал чуқурликда юмшатишини мўлжаллаб созлайди. Шунинг учун ўртоқ Кенжабоев культивация қилган қаторлар тупроғи яхши юмшамоқда ва ғўзанинг илдизи яйраб ўсаётир.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг июль ойида ғўза парваришини янада кучайтириш тўғрисидаги қарорига амалий иш билан жавоб бериш учун курашаётган уста механизатор ўртоқ Кенжабоев шу кунларда ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқда. У ҳозиргача 750 гектар ердаги ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилди, шу ерларга минерал ва маҳаллий ўғит аралашмаси солди, эгат очиб берди. Пахтакорлар Кенжабоевдан ғоят миннатдорлар.

Суратда: М. Кенжабоев (доирада) ғўзаларни культивация қилаётир.

М. Шевелев фотоси.

КЎЗДАН НАРИ...

Оққўрғон районидаги Сталин номли колхоз 1400 гектар ерда пахта етиштиради. Бу йирик колхоз ўтган йили давлат пахта тайёрлаш планини 95 процент бажариб қарздор бўлиб қолган эди. Бунинг сабаби шуки, ўтган йил колхозда ғўза парвариши кўнгилдагидек ташкил этилмаган, колхоз правлениеси бригадаларнинг иш шароитига қараб тўғри раҳбарликни таъмин этмаган эди. Шунинг учун айрим бригадаларда ҳосил камайиб кетиб бу нарса охирида планнинг бажарилмаслигига олиб келган эди.

Колхоз раҳбарлари ана шу аччиқ ҳақиқатдан тўғри хулоса чиқариб, бу йил ўз ишларини тубдан қайта қуришлари керак эди. Афсуски, улар бу йил ҳам ўтган йилги хатоларни такрорлаб, фақат илғор бригадаларнинг иши билан ўзларини юпатиб, қолоқ бригадаларни унутиб қўймоқдалар.

Колхознинг марказидаги кўпгина бригадаларда ғўзанинг аҳволи яхши—экин парвариши тўғри ташкил этилган. Раҳбарлар ҳам худди ана шу бригадаларда тез-тез бўлиб турадилар. Аммо колхоз марказидан 14 километр олисда турган комсомол участкасида ғўзанинг аҳволи тамомила ачинарли ҳолга тушиб қолган. Бу участкада 490 гектар ерда ғўза ўстирилади, бунинг учун 212 киши бириктирилган. Лекин меҳнат тўғри ташкил этилмаганлиги, интизомнинг бўшлиги туфайли кўпгина киши далага чиқмай, иккинчи даражали ишлар билан шуғулланиб юрибди. Чопиқ, суғориш ишларининг сифати ғоят паст. Ўртоқ А. Андаев бошлиқ бригаданинг 4 гектар ерида ғўзани сув босиб кетиб эзиб юборган. Чопиқ сифатсиз ўтказилганлиги учун кўпгина участкаларда бегона ўт жуда кўпайиб кетган. Бундай ҳолни колхознинг 11, 12 ва 14-бригадаларида ҳам кўрамиз. Ана шунинг учун комсомол участкасида 250 гектар майдондаги ғўза ҳали ҳам ўсиш ва ривожланишдан кейинда қолаётир. Аммо бу ҳол колхоз раҳбарларини ҳеч ташвишлантирмаётир.

С. МЎМИНОВ.

АВИАЦИЯ ДАЛА ХИЗМАТИДА

Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз аъзолари қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига қарши курашда авиациядан яхши фойдаланмоқдалар.

Бу ишда колхоз химизаторларига учувчилар яқиндан ёрдам бераётирлар. А. Фозилов, Х. Рихсибоев, Ғ. Рихсиев каби ўртоқлар самолётга дори етказиб беришда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Учувчи ўртоқ Р. Юнусовдан колхозчилар беҳад миннатдорлар. Моҳир учувчи сидқидиллик билан ишлаб, бир ҳафта ичида колхознинг 1400 гектар ердаги ғўзасига гексохлоран ва олтингугурт аралашмаси билан дори сепиб берди. Ҳозир бу ерларнинг ғўзаси соғлом ривожланаётир.

Ф. ШАХРАМОВ.

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

„Физик ва коллоид химия" китоби ҳақида

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукуматининг доимо амалий ёрдам бериб турганлиги натижасида олимларимиз химия, физика, геология, математика, механика, астрономия ва қишлоқ хўжалик фанларининг кўпгина тармоқларида катта натижаларни қўлга киритдилар.

Совет тузуми ташкил топган даврдан буён Ўзбекистонда етишиб чиққан олимлар ўз ижодлари билан совет фанини бойитишга талайгина ҳисса қўшдилар. Илм ва фан «муъжизалари»нинг сирларини тобора кўпроқ билиб бораётган физик ва химикларимиз, селекционер ва электрикларимиз саноат ва қишлоқ хўжалигимизнинг янада гуллаб-яшнаши учун ажойиб ихтиролар, илмий қўлланмалар, тавсиялар, қимматли таклифлар тақдим этмоқдалар.

Химия фанлари кандидати, доцент Ҳаким Раҳимовнинг олий ўқув юртлари студентларига қўлланма тариқасида нашр этилган «Физик ва коллоид химия» китобининг майдонга келиши Ўзбекистон илмий жамоатчилиги ҳаётида қувончли воқиадир. Қўлланмани Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, химия фанлари доктори, профессор Ҳамдам Усмонов таҳрир этган.

Химия курслари ичида анчагина мураккаб бўлган физик ва коллоид химия соҳасига бағишланган китобнинг ўзбек тилида яратилиши катта аҳамиятга эгадир. Бундай қўлланмага шу курсни ўзбек тилида тингловчи студентлар ҳам, ундан дарс берувчи ўқитувчилар ҳам кўпдан бери ташна эдилар.

Автор бу қўлланмани ёзишда ўзининг кўп йиллик педагогик тажрибаларидан унумли фойдаланган.

Қўлланма 25 бобдан иборат бўлиб, унга педагогика ва қишлоқ хўжалик институтлари, фармацевтика институти ва университетларнинг геология ҳамда биология факультетларида ўтиладиган физик ва коллоид химия программалари асос қилиб олинган. Лекин қўлланмадан бу олий ўқув юртларидан бошқа физик ва коллоид химия ўтиладиган вузларда ҳам фойдаланиш мумкин. Шунингдек, бу китоб ўрта мактаб химия ўқитувчиларининг ўз устларида мустақил ишлашларига катта ёрдам бера олувчи қўлланма ҳам бўла олади. Ўрта мактаб ўқитувчилари политехник таълимотни жорий қилишда бу қўлланмадан унумли фойдаланишлари мумкин.

Ҳозирги замон химия фани нуқтаи назаридан қўлланманинг мазмун ва савияси юқори. Китоб студентларга тушунарли тилда, содда қилиб ёзилган.

Автор қонунларнинг формулировкаси, кимёвий терминлар, техник ибораларнинг ўзбек тилида аниқ ва равшан ифодаланишига асосан эришган. Формула, фикрларнинг аниқ ва равшан бўлиши, ўқувчиларни юзаки тушунчалардан холи қилиш ва уларнинг ҳақиқий билимларини оширишга хизмат қилади.

Автор физик ва коллоид химияни ривожлантиришда рус ва совет олимларининг (М. В. Ломоносов, Н. Н. Бекетов, Д. И. Менделеев, Н. С. Курнаков ва бошқаларнинг) хизматларини анча ойдинлаштириб бера билган. Бу олимларнинг химия фанини ривожлантириш соҳасида қилган ишлари фақат тарихий очеркда кўрсатилибгина қолмай, айрим бобларда уларнинг ажойиб асарлари муфассал ёритиб берилган. Шу билан бирга қўлланмада чет эллардаги айрим олимларнинг муҳим ишлари ҳам кўрсатиб ўтилган. Қўлланманинг биринчи тўрт бобида моддаларнинг тузилиши, атомларнинг тузилиши ва химиявий боғланиши ҳақида қисқа, лекин тушунарли изоҳлар берилган.

Бешинчи, олтинчи ва еттинчи бобларда моддаларнинг агрегат ҳолатлари, суюқликлар ва қаттиқ жисмлар ҳақида ҳозирги замон химия фанининг тушунчалари кенг баён этилган. Кейинги тўрт бобда термодинамика, термохимия ва химиявий мувозанат ҳақидаги таълимотларнинг асосий масалалари кўриб чиқилган, бу боблар ўртасидаги узвий алоқа ҳам акс этган.

Ўтилган материалларни эсда яхши қолдиришлик учун ҳар қайси боб охирида бир неча мисол келтирилган.

Қўлланманинг тезда тарқалиб, ўқувчилар томонидан яхши қарши олинаётганлиги бу китобнинг яқин йиллар ичида қайта босилишини тақоза этади.

Лекин авторнинг мақташга сазовор хизмати камчиликлардан ҳам холи эмас.

Автор «Электролитик диссоциация назарияси» бобига «Умумий ва актив кислоталик» параграфини алоҳида киритиб, кенгроқ изоҳлаши керак эди. Ваҳоланки, шундай аҳамиятли масала 270 бетдаги биргина мисол билан кўрсатилган, холос. Агар автор бу масалага алоҳида тўхтаб ўтганида, актив концентрация билан умумий концентрация ўртасидаги тафовут ва боғланишларни очиқроқ баён қилиш имкониятига эга бўлган бўлар эди.

XVII бобда баён этилган «Химиявий кинетика»да реакциянинг ҳақиқий ҳоли билан унинг «шаклан» таркиби орасидаги фарқ очиқ кўрсатилмаган.

Қўлланмада физик химиянинг асосий бўлими — фотохимия тушириб қолдирилган. XVIII бобда катализнинг аҳамияти ҳақидаги тушунчаларни янада бойитиш учун совет олимларининг асарларидан кўпроқ фойдаланиш керак эди. Лекин автор қўлланмада «қатализ ҳақидаги билимга совет олимларидан Н. Д. Зелинский, Б. А. Казанский, А. Е. Фаворский, С. В. Лебедев, С. З. Рогинский ва бошқалар катта ҳисса қўшдилар» деб кифояланган.

Ҳозирги замон химия саноатимизнинг асосий ишлаб чиқариши катализларга асосланган. Бу соҳадаги Н. Д. Зелинский, А. А. Баландин, Н. И. Кобозев ва С. З. Рогинскийларнинг катализдаги актив марказлар назариясини тушунтириб бериш керак эди.

Қўлланманинг 356 бетида 1934 йилда кашф этилган ультра микроскопнинг тузилиши баён этилган. Лекин ультра микроскопнинг расми ҳам келтирилса, яна яхшироқ бўлар эди.

XXV бобдаги «Кўпиклар» параграфи ниҳоятда қисқа ёзилган.

Юқоридаги камчиликлар автор томонидан қўлланманинг кейинги нашрида тузатилади деб ишонамиз. Шунда китобнинг илмий қиммати янада ортган бўлади.

Ш. ИСҲОҚОВ,
Тошкент тўқимачилик институтининг химия ўқитувчиси.

М. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институтининг аспиранти.

Аҳолига мўл-кўл картошка, сабзавот, сут, гўшт етказиб берайлик

САБЗАВОТЧИ КОЛХОЗЛАРНИНГ ОБЛАСТЬ КЕНГАШИ

Яқинда сабзавотчиларнинг область кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашга шаҳар атроф районларидаги колхозларнинг раислари, партия ташкилотларининг секретарлари, бригада бошлиқлари, ферма мудирлари, МТСларнинг раҳбарлари, шунингдек Бекобод, Бўстонлиқ ва бошқа районлардаги сабзавотчи колхозларнинг раҳбарлари, савдо, тайёрлов ва жамоат овқатланиши ташкилотлари ходимлари ҳам қатнашдилар.

Кенгаш қатнашчилари сабзавот, картошка ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши ҳақида Ўзбекистон КП область комитетининг секретари ўртоқ **Исамуҳамедов**нинг докладини муҳокама қилдилар.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ МЎЛ-КЎЛЛИГИ УЧУН КУРАШАЙЛИК

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати, — дейди ўртоқ Исамуҳамедов, — мамлакатимиз меҳнаткашларининг маданий ва моддий фаровонлигини ошириш учун тинмай ғамхўрлик қилиб келаётирлар. КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва январь-февраль Пленумлари қарорида мамлакатимиз аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлаш соҳасида муҳим тадбирлар белгиланиб берилди.

Областимиз меҳнаткашлари партия ва ҳукуматимиз қарорларини амалга ошириш учун курашиб, кейинги йилларда қишлоқ хўжалигини кескин ривожлантиришда катта ютуқларни қўлга киритдилар. Областимиз қишлоқ хўжалигида етакчи тармоқ пахтачиликдир. Шу билан бирга сабзавотчиликни ҳам тинмай ривожлантириш муҳим вазифамиздир. Чунки республикамиз пойтахти Тошкентнинг юз минглаб аҳолисини ва тобора ривожланиб бораётган областимиз янги саноат шаҳарлари аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда сабзавотчилик ғоят катта роль ўйнайди.

Областдаги сабзавотчилик колхозлари Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб бу йил 127 минг тонна картошка, 157 минг тонна сабзавот ва 130 минг тонна қовун-тарвуз, шунингдек ўтган йилгидан анча оширилган миқдорда сут, гўшт етиштириш мажбуриятини олганлар. Кўпчилик колхозларимиз, бригада ва звеноларимиз механизаторлар билан ҳамкорликда ишлаб катта ютуқларга эришдилар, эртаги экинлардан мўл ҳосил йиғиб олиб, эртаги ва кечки экинлардан мўл ҳосил етиштириш учун зўр бериб курашмоқдалар.

Калинин районидаги Ворошилов номли, Оҳунбобоев номли, «Октябрь самараси», Генерал Раҳимов номли, Хрушчев номли, Тошкент районидаги Куйбишев номли, Ленин номли, Сталин номли, Оржоникидзе районидаги Хрушчев номли, Қорасув районидаги Свердлов номли, Бўстонлиқ районидаги Навоий номли, Карл Маркс номли колхозларда дала ишлари айниқса намунали уюштирилган. Кўпгина илғор бригадалар мўл ҳосил етиштиришнинг ажойиб намуналарини кўрсатаётирлар. Қорасув районидаги «Коминтерн» колхозининг ўртоқ Одилов бошлиқ бригадаси илғор агротехника усулларини кенг қўлланиб, эртаги карамни 10 майдаёқ етилтирди. Бу бригадада гектаридан 32 тоннадан карам олиниб ҳар гектар ердан 75 минг сўмдан даромад қилинди. Шу райондаги Максим Горький номли колхознинг ўртоқ Азизов бошлиқ бригадаси гектаридан 42 тоннадан карам етиштирди. Калинин районидаги Ворошилов номли колхознинг ўртоқ Назаров бошлиқ бригада аъзолари гектаридан 25 тоннадан сабзи, 20 тоннадан картошка ва гектаридан 25 тоннадан пиёз олдилар. Бундай мисолларни жуда кўплаб келтириш мумкин. Демак областимиз сабзавотчилик колхозлари олинган социалистик мажбуриятни шараф билан бажариш учун барча имкониятларга эгадирлар.

Бироқ, областдаги барча колхозлар ҳам экин планини муваффақиятли бажардилар, экин парваришини агротехника талабларига мувофиқ яхши уюштирганлар, деб айта олмаймиз. Масалан, шу кунгача 914 гектар ерга картошка, 2453 гектар ерга сабзавот ва 612 гектар ерга қовун-тарвуз, бодринг экилмаган. Агар Калинин район колхозлари кечки картошкани ўз вақтида экиб олган бўлсалар, Тошкент район колхозлари ҳали яна 453 гектар майдонга картошка экишлари керак. Октябрь, Бекобод, Мирзачўл, Пискент районларида ҳам кечки экинлар экиш чўзиб юборилмоқда.

Картошка-сабзавот экинлари парваришида ҳам жиддий камчиликлар бор. 4 минг гектар майдондаги картошкадан фақат 2724 гектари биринчи чопиқ қилинган. 5 минг гектар ўрнига 3537 гектар ерда картошка биринчи культивация қилинган. Суғориш ва озиқлантириш ишлари ҳам кечиктириб юборилмоқда. Экин парваришида ана шундай жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганлиги учун кўпгина участкаларда бегона ўтлар авж олиб кетиб, ўсимликни ўсиш ва ривожланишдан қолдираётир.

Бу йилги об-ҳаво шароити сабзавотчилик соҳасида ҳам жиддий қийинчиликлар рўй беришига сабаб бўлди. Пахтакорларимиз рўй берган вазиятга яраша ўз ишларини қайта қуриб бутун куч ва материал-техник воситаларни тўла сафарбар этдилар, асосий майдонларда ғўзанинг ўсиш ва ривожланишидан қолаётганлигини муваффақият билан бартараф қилдилар. Сабзавотчилик колхозларимиз ҳам пахтакорлардан ўрнак олишлари керак.

Колхозларда эртаги сабзавот ва картошка ҳосили пишиб етилди. Эндиги вазифа ана шу ҳосилни тезда, сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиш, уни уринтирмасдан сифатли қилиб истеъмолчиларга етказиб беришдан иборатдир. Лекин ҳосилни йиғиб-териш ва уни тайёрлашда, аҳолига етказиб беришда колхозлар ҳам, тайёрлов ташкилотлари ҳам жиддий камчиликларга йўл қўймоқдалар. Улар бу ишга пухта тайёргарлик кўрмаганликлари учун сабзавот, картошка маҳсулотлари истеъмолчи аҳолига ўз вақтида бир меёрда етиб келмаётир. Колхоз дўконларининг ҳаммасида ҳам маҳсулот узлуксиз бўлиб туради, деб айта олмаймиз. Савдо ташкилотларининг ёзлик дўконларида хилма-хил ассортиментда мол бўлиб турмайди. Бу камчиликлар дарҳол тугатилиши керак.

Докладчи ўтган ярим йилда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан сут ва гўштнинг анча кўп етиштирилганлигини, чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ва давлатга сотиш планлари муваффақиятли бажарилаётганлигини ҳам қайд қилиб ўтди. Бу нарса шуни кўрсатадики, агар биз колхозлардаги барча резервларни қидириб топсак ва уларни тўла ишга солсак, шу йилнинг ўзидаёқ чорвачилик маҳсулотлари етиштириш соҳасидаги мажбуриятни анча ошириб бажариш мумкин бўлади. Бунга илғор колхозлар ва фермаларнинг иши мисол бўла олади. Областимиз колхозлари Улуғ Октябрнинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун юксак мажбурият олганлар. Биз ана шу мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун экинлар парваришини ҳар томонлама уюшқоқлик билан ўтказиб, ҳамма ердан ва ҳамма экинлардан мўл ҳосил етиштирайлик, озиқ-овқат мўл-кўллиги учун курашайлик.

МАЖБУРИЯТДАН ТАШҚАРИ ҚЎШИМЧА МАҲСУЛОТ БЕРАМИЗ

Калинин райони картошка ва сабзавот етиштиришда областимизнинг йирик районларидан биридир.

— Агар биз илғорлар тажрибасини кенг қўлласак, — дейди биринчи бўлиб музокарага чиққан Калинин район партия комитетининг секретари ўртоқ **Мажидов**, — ички резервларни тўла ишга солсак, ердан фойдаланишни янада яхшиласак районимиз яқин йиллар ичида областимизнинг муҳим озиқ-овқат базаларидан бири бўлади. Районда бу йил 8981 гектар майдонга экин экиш планлаштирилган бўлиб, шундан 1 июлгача 8787 гектар ерга экин экилди. Қолган ерларга ҳам экин экиш яқин 5-8 кун ичида тугалланади.

Бу йилги ноқулай об-ҳаво туфайли сабзавот ва картошка экинлари одатдагидан анча кеч ва секин ривожланди. Колхозларимиз бутун кучни сафарбар этиб ўсимликнинг ривожланишдан қолаётганлигини тугатиш тадбирларини кўрдилар. Ҳозир дала ишларига колхозчилардан 5746 киши жалб этилган бўлса, кейинги кунларда мактабларнинг каникулга чиққан юқори синф ўқувчилари, қариялар ва колхозлардаги иккинчи даражали ишлар билан банд бўлиб юрган кишилардан қарийб 1900 киши дала ишларига сафарбар қилинди. Шундай бўлса ҳам айрим колхозларда иш ҳозирги вазият талаб этганича ташкил этилмаётир. «Шарқ ҳақиқати», Булганин номли ва бошқа бир қатор колхозларда сабзавот, картошка экинларини ўт босиб ётганлиги шундай камчиликларнинг содир бўлганлигидандир.

— Районимиз колхозлари, — дейди ўртоқ Мажидов сўзида давом этиб, — бу йилги қийинчиликларни сўзсиз енгадилар ва ҳамма майдонларда экинлардан мўл ҳосил етиштириб, давлатга пландан ташқари 4 минг тонна сабзавот ва 600 тонна картошка етказиб бериш мажбуриятини оладилар.

ЭКИН ҲОСИЛИНИ ОШИРИШ АСОСИЙ ВАЗИФА

Асосий сабзавотчилик районларида колхозларнинг ер майдонлари чекланган, экинлар ўз ўрнини топиб олган, қисқаси ердан фойдаланишда маълум даражада стабеллик вужудга келган. Айни ҳолда бундан кейин картошка, сабзавот, мева, узум етиштиришни кўпайтиришга экин майдонларини кенгайтириш эмас, балки ҳосилни ошириш асос бўлмоғи керак. Бу масала тўғрисида Калинин районидаги Ворошилов номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **Ғ. Абдуллаев** батафсил тўхталиб ўтди.

— Бу йил колхозимизда, — дейди ўртоқ Абдуллаев, — 5610 тонна картошка, 4180 тонна сабзавот ва 250 тонна мева етиштирилади. Бу, ўтган йилгидан анча кўп. Аммо биз экин майдонини кенгайтирмасак ҳам, ана шу маҳсулотни шубҳасиз етиштириш имкониятига эгамиз. Қорасув районидаги йирик Ленин номли колхозда, шунингдек ўзимизнинг райондаги кўпгина колхозларда ҳар гектар ердан олинаётган картошка ҳосили 10-12 тоннадан ошмайди. Ҳолбуки биз бу йил ҳар гектар ердан 21 тоннадан картошка олишни планлаштирганмиз.

Нима учун колхозларда картошкадан кам ҳосил олиниб келади? Бунинг сабаби шуки, ҳали ҳам ана шундай хўжаликларда ҳосилни ошириш устида жиддий иш олиб борилаётгани йўқ.

Картошка ҳосилини оширишда уруғчилик катта аҳамиятга эга. Колхозимиз уруғлик картошкани асосан ўзида етиштиради. Ўзимизда етиштирилган, шу ернинг шароитига ўрганган уруғлик яхши саралanса, экин ўз вақтида сифатли парвариш қилинса ҳосил муттасил оша беради. Сабзавот экинларига келганда ҳам иш шундай бўлиши керак. Шуни ҳам айтиш керакки, колхоз экономикасини мустаҳкамлашда маҳсулот таннархини камайтириш ҳам катта роль ўйнайди. Бу масала ҳам фақат ҳосил оширилгандагина тўғри ҳал этилади.

ДАВЛАТГА ХИЛМА-ХИЛ ВА СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ ТОПШИРИЛСИН

Давлатга сабзавот маҳсулотлари топшириш июнь ойи планини фақат Қорасув ва Оржоникидзе районлари бажардилар. Қолган районлар бажаролмади. Бекобод райони эса июнь ойи топшириғини атиги 53,3 процентгина бажарибди.

— Колхозлар давлатга маҳсулот топширишга топшираётирларку, — дейди область матлубот союзи тайёрлаш конторасининг бошлиғи ўртоқ **Азизов**, — аммо маҳсулотнинг хилма-хил ва сифатли бўлиши таъмин этилмаётир.

Ҳозиргача топширилган маҳсулотнинг энг кўпини карам, ош лавлаги ва пиёз ташкил этади. Бироқ помидор, бодринг ва бошқа сабзавотлар жуда кам топширилаётир. Маълумки, давлат тайёрлов ташкилотлари, савдо ташкилотлари, жамоат ошхоналари, ниҳоят кенг истеъмолчилар фақат бир хил сабзавотнинг ўзини ҳаммавақт ола бермайдилар. Улар дастурхоннинг хилма-хил бўлишини талаб этадилар. Колхозлар давлатга маҳсулот топширишда кенг истеъмолчиларнинг ана шу ҳаққоний талабини қондиришга зўр эътибор берсинлар.

Сабзавот маҳсулотлари, айниқса карам, помидор тез уриниб сифатини йўқотиши ва ҳатто нобуд бўлиши мумкин. Шунинг учун колхозлар давлатга маҳсулот топшириш ва сотиш билан бир вақтда колхоз савдосини ҳар томонлама кучайтиришлари керак. Бироқ кўпгина колхоз дўконларида товарнинг ўтиши чаққон эмас. Бунга колхозларнинг ўзи айбли, чунки колхоз дўконларидаги товар ғоят сифатсиз, хилланмаган, харидор севиб оладиган даражада пардозланмаган. Бунинг устига айрим дўконларнинг ходимлари жамоат манфаатидан кўра ўз манфаатларини юқори қўядилар. Колхозлар дўконлардаги ишни тўғри ташкил этишлари, товарнинг сифатини яхшилашлари, нархини мумкин қадар арзонлатишлари керак.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Турсунов** ўз сўзида колхоз савдосининг ёмон ташкил этилганлиги ҳақида гапирди. Иш шу даражага бориб етганки, — деди у, колхоз бозорлари товар оборотида хусусий қўлда сотилган маҳсулотнинг салмоғи ўтган йил ҳам, бу йил ҳам колхоз дўконларида сотилган маҳсулотдан анча ошиб кетган.

ЧОРВА МАҲСУЛОТИНИ КЎПАЙТИРИШ БИЛАН УНИ ХИЛМА-ХИЛ ҲАМ ҚИЛАЙЛИК

Қорасув районидаги Свердлов номли колхоз сут ва гўшт етиштиришни кўпайтиришда кейинги йилларда анча илгарилаб кетди. Колхозда чўчқа гўшти етиштириш тобора кўпайтирилмоқда.

— Колхозимиз аъзолари, — дейди колхоз раиси ўртоқ **Исмоилов**, — ўтган йиллардаги тажрибага суяниб мавжуд имкониятларни ҳисобга олган ҳолда 1958 йилда сигирлар сонини 200 бошга етказиш, уларнинг ҳар биридан ўрта ҳисобда 4 минг килограммдан сут соғиб олиб жамъи 800 тонна сут етиштириш, она чўчқалар сонини 100 тага етказиш билан бирга 100 бош урғочи чўчқани бир марта туғдириш йўли билан чўчқалар сонини бир ярим минг бошга етказиш планини тузиб чиқди. Шунда биз 1958 йилда ҳар юз гетар ер ҳисобига 400 центнердан кўпроқ сут ва 100 центнердан гўшт етиштириш имкониятига эга бўламиз.

Тошкент районидаги Ленин номли колхоз раиси ўртоқ **Отажонов** гўшт ассортиментини яхшилаш масаласи устида гапирди. Колхознинг 9 минг қўйи, шу жумладан 5 минг совлиғи бор. Бу йил совлиқларнинг 95 проценти қўзилади. Колхоз ҳар йили гўшт тайёрлаш ва сотиш планини асосан қўй гўшти ҳисобига бажариб келаётир. Колхоз шароитида қўй боқиш анча қийин. Лекин халқ манфаати учун бу қийинчилик албатта енгилади.

Кенгаш охирида область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Жалилов** сўзлади.

«Кооперация» теплоходи сафарга чиқди

РИГА, 2 июль. (ТАСС). Бундан икки ой илгари Антрактида қирғоқларига қилинган узоқ сафардан қайтиб келган «Кооперация» теплоходи яна денгизга чиқди. Рига кемасозлик — кема ремонти заводининг ишчилари кемани янги сафарга муддатидан илгари тайёрладилар. Юргизиб кўриш синовлари машина ва ускуналарнинг ремонти юқори сифатли ўтказилганлигини кўрсатди.

«Кооперация» теплоходи ремонтдан кейин Европа портларига бир неча сафар қилади, сўнгра Арктика сафарига жўнайди, кузда эса Антрактида соҳилларига қараб яна узоқ сафарга чиқади. Кема олтинчи қитъадаги жасур совет тадқиқотчиларига янги смена олиб боради.

М. Шолохов Д. Стейнбек билан учрашди

СТОКГОЛЬМ, 2 июль. (ТАСС). М. А. Шолохов турист сифатида бир ойдан кўпроқ вақтдан бери Скандинавия мамлакатларида сафар қилмоқда. У Финляндия, Швеция, Норвегия ва Даниянинг диққатга сазовор жойлари билан танишди. М. А. Шолохов Хельсинкида, Стокгольмда, Ослода ва Копенгагенда бўлган вақтида скандинавиялик ёзувчилар билан учрашди ва суҳбатлашди.

Кеча М. Шолохов Стокгольмда Американинг машҳур ёзувчиси Джон Стейнбек билан учрашди. Стейнбек ўз отпускасини Швецияда ўтказмоқда. Ёзувчилар дўстона суҳбат вақтида адабиёт масалаларини ва турли мамлакатларнинг ёзувчилари ўртасида ижодий алоқаларга доир масалаларни муҳокама қилдилар.

Пироговнинг ярадор Гарибальди ҳузурига борганлиги тўғрисидаги ҳужжат

ВИННИЦА, 2 июль. (ТАСС). Винница яқинидаги Пирогов қишлоғида улуғ рус олими ва хирурги Н. И. Пирогов ўз умрининг сўнгги йилларини ўтказган. Ҳозир бу ерда унинг музей-усадбаси бор. Заллардан бирига қўйилган Италия революционери ва халқ қаҳрамони Жузеппе Гарибальдининг портрети шу кунларда томошабинларнинг алоҳида эътиборини ўзига жалб этади. Унинг туғилган кунига шу йилнинг 4 июлида 150 йил тўлади.

1862 йил октябрь ойида рус студентларининг илтимоси билан Пирогов ярадор Гарибальди ҳузурига борганлиги, яра ичидаги ўқнинг жойини аниқлаганлиги ва даволашни соғайиб кетгунча давом эттганлиги тўғрисида ҳикоя қилувчи материаллар ҳам музейга қўйилгандир.

Н. И. Пирогов «Умумий ҳарбий дала хирургиясининг асослари» деган ўз асарида бу тўғрисида ёзган эди:

«Европада катта шовқин-суронга сабаб бўлган Гарибальди яраси шуни исботлайдики, аниқ-равшан нарсалар хирургия практикасида ҳам баъзан хира бўлиб кўринмоқда: энг тажрибали итальян, инглиз ва француз хирурглари роса икки ой давомида Гарибальди ярасининг ичида ўқнинг борлиги ёки йўқлиги масаласини узил-кесил ҳал эта олмадилар».

Яқин вақт ичида музей экспонатлари «Н. И. Пирогов ярадор Гарибальди ҳузурида» деган янги сурат билан тўлдирилади.

Совет мусулмонлари ҳаж қилишга Маккага жўнаб кетдилар

Бухоро, Ашхобод, Тошкент, Уфа, Қозон, Эржоникидзеободдан ҳамда Совет Иттифоқининг бошқа шаҳарларидан бир группа мусулмонлар ҳаж қилиш учун 2 июлда Москвадан Маккага жўнаб кетдилар.

Маккадан ватанга қайтишда ҳожилар мусулмонлар учун муқаддас жойлар бўлган Мадина ва Қоҳирада тўхталиб, бу шаҳарларнинг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар.

Внуково аэродромида ҳажга кетувчиларни СССРнинг Европа қисмидаги ва Сибирдаги мусулмонлари диния назоратининг раиси муфти Шокир Хиёлиддинов, Москва мачитининг имом хатиби Қамариддин Солиҳовлар кузатиб қолдилар.

Ҳаж қилиш учун кетувчиларни СССР Министрлар Совети ҳузуридаги диний ишлар кенгашининг аъзоси Л. А. Приходько ҳам кузатиб қолди. (ТАСС).

АЛБАНИЯ МЕҲНАТ ПАРТИЯСИ ВА ФРАНЦИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ЎРТАСИДА ОЛИБ БОРИЛГАН МУЗОКАРАЛАР ТЎҒРИСИДА БАЁНОТ ИМЗОЛАНДИ

ТИРАНА, 2 июль. (ТАСС). Бугун Тиранада Албания меҳнат партияси ва Франция Коммунистик партияси делегациялари ўртасидаги музокаралар тўғрисида баёнот имзоланди.

Баёнотни Албания меҳнат партияси марказий комитетининг биринчи секретари Анвар Хўжа ва Франция Коммунистик партияси Марказий комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Жаннетта Вермерш имзоладилар.

БМТ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ ОЧИЛДИ

ЖЕНЕВА, 2 июль. (ТАСС). Бугун Миллатлар саройида БМТ иқтисодий ва социал кенгашининг 24-сессияси очилди. Сессия ишида кенгаш аъзолари бўлган 18 давлатнинг, шу жумладан, СССР, Польша, Югославия, Миср, Индонезия, АҚШ, Англия ва Франциянинг вакиллари қатнашмоқда.

Сессия халқаро иқтисодий ва социал аҳволга доир масалаларни, БМТнинг иқтисодий ва социал соҳалардаги фаолиятини, БМТнинг техника ёрдами масаласини, БМТнинг хотин-қизлар аҳволи масалалари билан шуғулланувчи комиссиясининг докладини, хом ашё халқаро проблемаларини ва бошқа масалаларни муҳокама қилади.

Кун тартиби муҳокама қилиниши олдидан совет вакили СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. В. Захаров тинчлик йўлида актив курашаётган улуғ Давлат — Хитой Халқ Республикасининг вакили кенгашда қатнаштирилмаётганлиги, унинг ўрнини чанкайшичи олиб турганлиги нормал бўлмаган аҳвол эканлигига кенгаш аъзоларининг эътиборини жалб этди. Бундай аҳвол, деди СССР вакили, Бирлашган Миллатлар Ташкилотига ва халқаро ҳамкорлик ишига зарар етказмоқда.

Совет вакилининг баёнотини Польша ва Югославия вакиллари қувватлаб чиқдилар. Индонезия ва Миср вакиллари ҳам Пекиндаги марказий халқ ҳукумати томонидан тайинланган кишигина Хитой Халқ Республикасининг вакили бўла олади, дедилар. Фақат Америка Қўшма Штатларининг вакилигина чанкайшичини ёқлаб чиқди.

ЯДРО ФИЗИКАСИ ВА ЭЛЕКТРОНИКАГА БАҒИШЛАНГАН ХАЛҚАРО КОНГРЕСС

РИМ, 2 июль. (ТАСС). Ҳозирги вақтда Римда ядро физикаси ва электроникага бағишланган IV халқаро конгресс бўлаётир. Конгрессда СССР, АҚШ, Англия, Франция, Италия ва бошқа мамлакатларнинг кўзга кўринган олимлари қатнашмоқда.

Конгресс 10 кундан бери давом этмоқда. Унинг ялпи мажлисларида ва секцияларида атом энергиясини тинч мақсадларда қўлланиш тўғрисида кўпгина қизиқарли ахборотлар тингланди. Баъзи докладчилар электростанциялар учун проект қилинаётган ва қурилаётган атом реакторлари тўғрисида маълумотлар келтирдилар. Электроника соҳасидаги докладларда ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштиришга, алоқанинг ҳар хил турларини ташкил этишга ва мураккаб электрон приборларини яратишга доир бир қанча муҳим масалалар кўриб чиқилди. Жумладан, Италиядаги «Маркони» фирмаси инфрақизил нурларида кўриш учун қизиқ бир приборни намойиш қилиб кўрсатди.

СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси П. В. Тимофеевнинг «Гамма нурларда кузатишлар олиб бориш учун электрон — оптик приборлар тўғрисида»ги, доцент А. А. Марковнинг «Ядро нурларининг счетчиклари тўғрисида»ги ҳамда техника фанлари кандидати А. А. Васильевнинг «Ядро тадқиқотлари бирлашган институтидаги синхрофазотроннинг электроника системаси тўғрисида»ги докладларини конгресс қатнашчилари зўр эътибор билан тингладилар. Конгрессда қатнашган чет эл мутахассислари совет олимларининг ишига юксак баҳо бердилар.

ТАСС мухбири совет олимлари делегациясининг раҳбари, СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси П. В. Тимофеевга мурожаат қилиб, бўлаётган конгресснинг аҳамияти тўғрисида унинг фикрини сўради. П. В. Тимофеев бу конгресс турли мамлакатларнинг олимларига ядро физикаси ва электроника соҳасида кейинги вақтларда эришилган барча янги ютуқлар тўғрисида қимматли маълумотларни айирбошлаш имкониятини берди, деди. Шу билан бирга, деб қўшимча қилди П. В. Тимофеев, шуни ҳам уқтириб ўтмаслик мумкин эмаски, конгресснинг иши барча мамлакатлардаги олимларнинг ҳамкорлигини ривожлантириш ишига, бутун дунёда тинчлик ишига яхши ҳисса бўлиб қўшилди.

ХАЛҚ ВАКИЛЛАРИ УМУМ ХИТОЙ МАЖЛИСИНИНГ СЕССИЯСИДА

ПЕКИН, 2 июль. (ТАСС). Халқ вакиллари Умум Хитой мажлисининг тўртинчи сессияси Пекинда ўз ишини давом эттирмоқда.

Сессиянинг бугунги ялпи мажлисида Хитой Халқ Республикаси Олий судининг раиси Дун Би-у суд органларининг иши тўғрисида доклад қилди. Докладчи ўтган йил биринчи инстанцияда бошланган жиноий ва граждан ишларининг сони 1955 йилдагига нисбатан учдан бир қисмига камайганлигини айтди. Бунга, деди Дун Би-у, асосан, мамлакатнинг ижтимоий ҳаётидаги жуда катта ўзгаришлар, кенг омманинг аҳволи яхшиланганлиги ва контрреволюцияга қарши муваффақиятли кураш олиб борилганлиги сабаб бўлди.

Дун Би-у контрреволюционерлар ва қонун бузувчилар тез вақт ичида тамомила тугайди, деб ҳисоблаш нотўғри бўлур эди, деди. Жиноятларга барҳам бериш ва халқ демократияси диктатурасини мустаҳкамлаш халқ судларининг биринчи навбатдаги вазифаси бўлиб қолмоқда, деди у.

Дун Би-у айтдики, эндиликда халқ судлари хусусий мулкчилик системасининг тугатилиши, янги ижтимоий этика ва ахлоқнинг жорий қилиниши, халқнинг сиёсий онги ўсиши билан бирга муросасиз тортишувлар тобора камайиб бораётганини ҳисобга олиб, воситачи ролида кўпроқ майдонга чиқишлари зарур.

Сўнгра сессияда Доимий комитет раисининг ўринбосари ва бош секретари Пин Чжэнь Халқ вакиллари Умум Хитой мажлиси Доимий комитетининг иши тўғрисида доклад қилди. У айтдики, ҳисобот даврида бошқа мамлакатларнинг халқлари билан дўстликни мустаҳкамлаш соҳасида катта иш қилинди. Буни, жумладан шу факт кўрсатиб турибдики, Хитойга Бразилия, Финляндия, Индонезия, Бельгия, Ҳиндистон, Бирма, Руминия, Албания, Покистон давлат арбоблари ҳамда бошқа кўпгина мамлакатлардан меҳмонлар келиб кетди. Пин Чжэнь Халқ вакиллари Умум Хитой мажлисининг Доимий комитетида муҳокама қилинган масалалар ва қабул этилган қарорлар ҳақида депутатларга ахборот берди. У, кўрилаётган даврда Доимий комитет аҳолидан 14.000 дан кўп хат олганлигини ва унинг аъзолари аҳоли билан 3.000 мартадан кўпроқ учрашганликларини айтди.

Пин Чжэннинг докладидан кейин сессияда тингланган докладлар юзасидан музокаралар бошланди.

ФИНЛЯНДИЯ ҲУКУМАТИНИНГ ЯНГИ СОСТАВИ

ХЕЛЬСИНКИ, 2 июль. (ТАСС). Бугун республика президенти Швец халқ партиясининг ҳукуматидан чиқиб кетган вакиллари ўрнига иккинчи молия министри қилиб А. Карьялайненни (аграр иттифоқ), йўллар ва жамоат ишлари иккинчи министри қилиб К. Тиитуни (аграр иттифоқ) ва иккинчи социал ишлар министри қилиб П. Малиненни («Финляндия халқ партияси») тайинлади.

Шу муносабат билан бошқа баъзи министрлар алмашинди. Эндиликда ҳукуматнинг тўла состави қуйидагилардан иборат:

Бош министр В. И. Сукселайнен (аграр иттифоқ), ташқи ишлар министри И. Виролайнен (аграр иттифоқ), ички ишлар министри Х. Кюття («Финляндия халқ партияси»), мудофаа министри А. Паккаланен (аграр иттифоқ), юстиция министри А. Хельминен (партиясиз), маориф министри К. Сааластихоним (аграр иттифоқ), биринчи молия министри М. Миеттунен (аграр иттифоқ), иккинчи молия министри А. Карьялайнен (аграр иттифоқ), ер ишлари министри К. Эскола (аграр иттифоқ), йўллар ва жамоат ишлари биринчи министри В. Сарьяла (аграр иттифоқ), йўллар ва жамоат ишлари иккинчи министри К. Тииту (аграр иттифоқ), савдо ва саноат министри Э. Каитила («Финляндия халқ партияси»), биринчи социал ишлар министри И. Карвикко хоним («Финляндия халқ партияси»), иккинчи социал ишлар министри П. Малинен («Финляндия халқ партияси»).

ГОЛЛАНДИЯ ЁШЛАРИДАН 750 КИШИ МОСКВАДАГИ ФЕСТИВАЛГА БОРАДИ

ГААГА, 2 июль. (ТАСС). Голландияда ёшлар ва студентларнинг VI жаҳон фестивалига тайёргарлик муваффақиятли бораётир. Сиёсий маслаклари ва диний эътиқодлари ҳар хил бўлган 750 йигит ва қиз Москвага боради. Фестивалда қатнашишни истаган кишиларнинг сони Голландия тайёргарлик комитети эга бўлган имкониятлардан анча кўпроқдир.

ҲИНДИСТОНДА ЕР ҚИМИРЛАДИ

ДЕҲЛИ, 3 июль. (ТАСС). «Ҳиндустон таймс ивнинг ньюс» газетасининг хабар беришича, кеча Ҳиндистоннинг шарқи-шимолий қисмида кучли ер қимирлаш бўлган. Ассам ва Манипур штатларида ҳам ер қимирлаши сезилган.

Польшада Литва маданияти декадаси тамом бўлди

ВАРШАВА, 2 июль. (ТАСС). Польшада Литва маданияти декадаси тамом бўлди. Кеча Варшавадаги Маданият ва фан саройининг конгресслар залида Совет Литваси санъат усталарининг охирги концерти бўлиб ўтди. Концертда Литва театрларининг артистлари, инструментал квартет ҳамда Литва ССР давлат халқ ашула ва рақс ансамбли қатнашди.

Концерт катта муваффақият билан ўтди.

Концертда Польша Халқ Республикаси Давлат кенгашининг раиси А. Завадский, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, ҳукумат ва давлат кенгашининг аъзолари, Литва маданият арбобларининг делегацияси ҳамда СССРнинг Польшадаги вақтинча ишлар вакили Г. А. Киселев ҳозир бўлдилар.

Кечқурун Польша-Совет дўстлиги жамияти Бош бошқармасининг раиси сейм маршали Чеслав Вицех Польшада Литва маданияти декадасининг тамом бўлиши муносабати билан қабул маросими ўтказди.

Бухарест меҳнаткашлари Жаҳон Тинчлик Кенгаши сессиясининг қарорларини маъқулламоқдалар

БУХАРЕСТ, 2 июль. (ТАСС). Кеча бу ерда пойтахт меҳнаткашларининг йиғилиши ўтказилди. Йиғилишда Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Коломбода бўлган сессияси ишида қатнашган румин делегациясининг аъзолари сўзга чиқдилар.

Йиғилиш қатнашчилари резолюция қабул қилиб, бу резолюцияда Жаҳон Тинчлик Кенгаши сессиясининг қарорларидан жуда мамнун бўлганликларини изҳор қилмоқдалар.

Тўпланганлар БМТ қуролсизланиш комиссиясининг Кичик комитетига телеграмма юбордилар. Бу телеграмма билан улар ядро қуролини синаб кўришларни тўхтатиш тўғрисида Совет ҳукуматининг дарҳол битим тузиш таклифини қўллаб-қувватлаганликларини билдирмоқдалар.

Миллатлар ҳамкорлиги мамлакатлари бош министрларининг конференциясида

ЛОНДОН, 2 июль. (ТАСС). Британия миллатлар ҳамкорлиги мамлакатлари бош министрлари конференциясининг бугун эрталабки мажлисида БМТ Уставини қайтадан кўриб чиқиш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Мажлисда Англия бош министри Макмиллан раислик қилди. Пресс Ассошиэйшн агентлигининг билдиришича, муҳокама вақтида кўпчилик бош министрлар БМТ Уставини дарҳол ўзгартиришни мақсадга мувофиқ деб ҳисобламаётганлиги аниқланган ва конференция БМТ нинг мавжуд механизмини яхшилаш ва такомиллаштириш зарурлиги тўғрисида бир фикрга келган.

Кундузги мажлисда ҳарбий масалалар муҳокама қилинди.

Ҳиндистон бош министри Неру ва Цейлон юстиция министри Де Сильва бу мажлисда иштирок этмадилар, чунки уларнинг ҳукуматлари НАТО, СЕАТО ва Бағдод пакти сингари ҳарбий блокларга алоқадор бўлишдан қатъий бош тортмоқдалар. Пресс Ассошиэйшн агентлигининг хабар беришича, мажлисда «Англия қуролли кучларини қайтадан жойлаштириш» ва ядро қуролини ривожлантириш муносабати билан миллатлар ҳамкорлигининг «стратегия проблемалари» муҳокама қилинган. Бу масалалар юзасидан Англия мудофаа министри Сэндис доклад қилган.

Миллий фронт миллий кенгаши президиумининг мажлиси

БЕРЛИН, 2 июль. (ТАСС). АДН агентлигининг билдиришича, кеча Берлинда Демократик Германия миллий фронти миллий кенгаши президиумининг мажлиси бўлди. Мажлисда маҳаллий халқ вакилликларига сайловнинг якунлари тўғрисидаги ва миллий фронтнинг келгуси вазифалари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Миллий кенгаш раиси профессор Э. Корренс ўз докладида уқтириб ўтдики, ҳозирги вақтда бу ташкилот олдида икки асосий вазифа: Германия Демократик Республикасида ишчи-деҳқон ҳокимиятини мустаҳкамлаш ҳамда мустаҳкам тинчлик учун ва Германияни демократик асосда қайта бирлаштириш учун кураш вазифалари турибди. Ҳозирги вақтда, деди профессор Э. Корренс, Германияни тинч, демократик асосда қайта бирлаштиришга халақит бераётган барча қийинчиликларни тугатиш учун ҳамма демократлар ва ватанпарварларнинг бирлашган фронтини тузиш ҳар қачонгидан кўра зарурдир.

Шаҳар мактабларининг ўқувчилари шу кунларда ўз билимларини завод ва фабрикаларда амалий машғулотларда мустаҳкамламоқдалар. **Суратда:** 119-мактабнинг 8, 9-синф ўқувчилари Тошкент «Главэкскаватори»нинг машинасозлик заводида практик машғулот ўтказмоқдалар.
Ж. Ваҳобов фотоси.

Ёш мутахассисларнинг янги отряди

Тошкент бадиий билим юрти 38 йиллик тарихи давомида бир ярим мингдан кўпроқ рассом-педагоглар, скульпторлар, театр рассомлари етиштириб, Ўзбекистонда тасвирий санъатнинг ривожланиши учун катта иш қилди.

Ҳозир билим юртида ёш рассомларнинг биринчи мустақил асарлари — диплом ишларини ёқлаш бошланди. Бўлажак рассомлар ишлаётган асосий темалардан бири — ўзбек халқининг тинч ижодий меҳнати темасидир. Ўқувчилар дипломни ёзишга тайёргарлик даврида колхоз далаларида, заводларда, мактабларда бўлдилар. Совет воқелигини ўрганиш ёш рассомларни ҳаётимиздаги характерли воқеаларни акс эттирувчи асарлар яратишга илҳомлантирди. Масалан, Жаббор Мажидов ўз ишини чорвачилик ва сут маҳсулотларини кўпайтириш темасига бағишлайди. Унинг композицияси «Сут фермасида» деб аталади. Бу расм ўқувчининг совхоз фермаси ишини диққат билан кузатишлари самараси бўлди.

В. Бурмакин икки ёш севгисини ифодаловчи «Аравада» деган лирик расм яратди. Г. Чиндяевнинг «Индустриал пейзаж» асари ёш рассомнинг саноат темасига қизиқишини кўрсатади.

В. Осин «Қўриқда» асарини ҳозирги куннинг актуал темасига бағишлаган. Бошқа рассомлар ҳам ўзларининг биринчи ишларини янги ерларни очиш темасида яратганлар. Масалан, скульптор Немировский икки фигуралик композицияда ёшларнинг Қозоғистонга қўриқ ерларни ўзлаштириш учун келишини кўрсатади.

Ёш рассомлар тарихий жанрда ҳам ишламоқдалар.

А. Евтихеевнинг «Турналар» расми, Е. Мўлданиёзовнинг қозоқ халқининг қаҳрамони Омонгелди Имоновга бағишланган скульптураси, ёш қорақалпоқ рассоми Саиповнинг қорақалпоқ халқи ўтмишига бағишланган «Бўз отау» композицияси шу жанрдаги қизиқ асарлардир.

80 дан ортиқ ёш мутахассис бу йил педагог-рассом, скульптор, театр рассоми ва амалий санъат мастери деган диплом олади. Уларнинг ҳаммаси яқин кунлар ичида Ўзбекистоннинг турли районларига борадилар ва мактабларда, театрларда, республиканинг ижодий ташкилотларида ишлайдилар.

О. АПУХТИН.

Қизиқарли кеча

Пушкин номидаги маданият ва истироҳат паркида бўлиб ўтган Октябрь район мактабларини битирувчи йигит-қизларга бағишланган кеча мазмунли ва қизиқарли ўтди.

Паркда бир неча консультация ва справка столлари ташкил этилиб, ўқувчилар бу ерлардан тегишли маслаҳатлар ва йўлланмалар олдилар.

Кечани район партия комитетининг секретари ўртоқ Летунов очди.

— Меҳнат, — деди у,—кишига севинч бағишлайди. Инсоннинг меҳнатга бўлган муносабатида, меҳнат қилишида унинг тушунчаси, маданияти ва инсоний қиёфаси намоён бўлади.

Тоғ техникумининг директори ўртоқ Азимов ва ёш ишчи Ганскийлар ҳам сўзга чиқдилар. Кекса коммунистлардан Абдурашидов ҳамда Климовлар ўқувчиларга фойдали насиҳатлар бердилар. Улуғбек номли 16-ўрта мактабни тамомлаган Акбарова сўзга чиқиб:

— Севикли Ватанимизнинг бахтиёр ёшлари шундай бир даврда ҳаёт кечирмоқдаларки, бу даврнинг минутида кунлар, кунида йиллар, йилида асрлар мазмуни ётади, — деди.

Шу йил 119-мактабни тамомлаган Р. Муродбеков ва К. Эгамбердиев ўртоқлар экскаватор заводига кириб ишлаш орзусида эканликларини билдирдилар.

Кеча охирида шаҳар Маданият уйи ҳаваскорлари ижросида концерт қўйиб берилди.

„Коммуна" колхозида қурилишлар

Мирзачўл районидаги «Коммуна» колхозининг бўлинмас фонди пахтадан олинаётган мўл ҳосил туфайли тобора ўсиб бормоқда. Колхозда ана шу фонд ҳисобидан клуб, электростанция, радиоузел ва уй-жойлар қуриш учун маблағ ажратилган эди.

Ҳозир клуб биноси битказилиб, фойдаланишга топширилди. Уй-жой бинолари қурилиши эса тез суръатлар билан давом этмоқда.

Бундан ташқари, Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги шарафига электростанция ва радиоузел қуриб тугатилади ва ишга туширилади.

Қ. МУНАВВАРОВ.

„Коммунизм тонги" газетаси

Верхне-волинск район партия комитети ва район ижроия комитетининг органи — «Коммунизм тонги» газетаси чиқа бошлади.

Газетанинг 1-сони ғўза парваришини кучайтиришда район колхоз ва совхозларида ўтган ойда қилинган ишларнинг якуни ва июль ойида ғўза парваришидаги вазифаларга бағишланган.

Газета ғўза парваришини кучайтириб ҳар бир туп ғўзани тезроқ ҳосилга киритиш масалаларига катта ўрин берган. Шу билан бирга бу соҳада йўл қўйилган камчиликлар очиб ташланган.

Шверник номли колхознинг раиси Р. Ҳасанов, «Социализм» совхозининг директори Қ. Пўлатов, Куйбишев номли колхознинг илғор бригадири Ҳ. Рустамов, район партия комитетининг секретари Ғ. Қодиров ўртоқларнинг мақолалари шулар жумласидандир.

Бундан ташқари газетада колхоз ва совхозларда чорва моллари учун мустаҳкам ем-хашак тайёрлашнинг аҳволи, мактабларда янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш, кўп болали оналарга давлат нафақаси тўлаш ҳақида ҳам материаллар босилган.

Кекса педагогнинг юбилейи

Тошкентдаги Ҳамза номли 85-мактаб коллективи рус тили ўқитувчиси Фотиҳ Султоновни ҳурмат қилади. У ўзбек ёшларига улуғ рус тилини қунт билан ўргатишда самарали ишлар қилди. Фотиҳ Султоновнинг ҳар бир дарси мароқли бўлади. Яқинда мактаб ўқитувчилари ва ўқувчилар коллективи Султоновнинг педагогик фаолиятига 40 йил тўлиши муносабати билан тантанали кеча ўтказди. Кечада мактаб ўқитувчилари, ўқувчилар ва юбилярнинг кўпгина шогирдлари унинг педагогик фаолиятини фахр ва завқ билан таъкидладилар, унга ишларида муваффақият тиладилар.

Кеча охирида юбилярнинг пенсияга чиққанлиги эълон қилинди.

М. МИРХОЛДОРОВ.

Чўпонларга ғамхўрлик

Яқинда «Қотронғи» яйловига Оҳангарон район маданият бўлими ташаббуси билан ташкил қилинган агитмашина борди.

Қизилқия, Қорақия ва бошқа жойлардан келган чўпонлар агитмашина олдига тўпландилар. Кино бошланиши олдидан район партия комитетининг инструктори ўртоқ Умар Умирзоқов КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қўйчиликни ривожлантириш ва жун етиштиришни кўпайтириш ҳақидаги Мактуби ва аҳоли жон бошига сут, гўшт ва ёғ етиштиришда яқин йилларда Америка Қўшма Штатларига етиб олиш тадбирларини амалга ошириш бўйича КПСС Марказий Комитети томонидан қўйилган вазифа тўғрисида сўзлаб берди.

Сўнгра «Ҳасан ва Комила» бадиий фильми кўрсатилди.

С. ОРИПОВ.

САзПИ дипломантлари

Шу кунларда Ўрта Осиё политехника институтини битирувчи студентлар диплом ёқламоқдалар.

Уларнинг диплом ишлари асосан ишлаб чиқариш темасида ёзилгандир.

Студентлардан М. Ғаниев «Мирзачўлда автобаза», Т. Турсунов «Олмалиқ автобазаси», Вячеслав Юхневич «Оҳангаронда автобаза» деган темаларда диплом ёқлайдилар.

Битириб чиқувчиларнинг кўпчилиги давлат имтиҳонларини топшириб, қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштиришда иштирок этиш учун жўнаб кетмоқчи.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино — 4/VII да **Алишер Навоий**, 5/ VII да **Гамлет**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/VII да **Уйқудаги гўзал**, 5/VII да **Фарҳод ва Ширин**.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» — кундуз янги кинокомедия **Ёшликка саёҳат**, кечқурун кенг экранли рангдор фильм **Илья Муромец**.

НАВОИЙ номли (қишки) — кундуз ва кечқурун **Ёшликка саёҳат**, кеч соат 10-20 минутда **Турли тақдир**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 7 гача **Ёшликка саёҳат**, кеч 8 — 40 минутдан **Биринчи севги қиссаси**.

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **У сизни севади**.

ВАТАН», «ХИВА», «1 МАЙ» — **Ёшликка саёҳат**.

ТОШКЕНТ
КОНСЕРВА ЗАВОДИГА
дурадгорлар, бетончилар, ғишт терувчилар, сувоқчилар, ер қазувчилар
КЕРАК
Адрес: Тошкент шаҳар, Луначарское шоссе, 59-уй.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
6 ва 7 июлда
Ўзбекистон халқ ҳофизи
МАЪМУРЖОН УЗОҚОВ
КОНЦЕРТЛАРИ
Концертда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Муҳамаджон Мирзаев**, солистлардан **Башорат Хўжаева, Тўхта Рисметова, Муҳаббат Мусаева** ва бошқалар қатнашади.
Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

3-ТЕГИРМОН ЗАВОДИГА
ИШЧИЛАР КЕРАК
Меҳнат ҳақи ишбай асосида тўланади.
Тошкент шаҳар, Ульяновская кўча, 48-уйда кадрлар бўлимига эрталаб соат 9 дан кеч 5 гача келиб учрашилсин.

Ўзбекистон ССР Маҳаллий ва ёқилғи саноати министрлигининг
3-МЕБЕЛЬ ФАБРИКАСИ
корхона ва ташкилотлар ёғочидан ҳар қанча миқдорда
ТАХТА ТИЛИШ УЧУН
заказ қабул қилади
Адрес: Тошкент шаҳар, Хизматчи кўча, Узгент проезд, 10-уй. Телефон — 32-783

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими — 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 03859 «Қизил Ўзбекистон, «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № 1838.